

SZAKDOLGOZAT

Szakszon Dóra
Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék
Vidékfejlesztési agrármérnöki BSc

Gödöllő
2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Vidékfejlesztési agrármérnöki BSc

**A Ladány Magtár Kft. tevékenységének értékelése a beszámoló
adatai alapján**

Belső konzulens: Dr. Bringye Bernadett

egyetemi docens

Készítette: Szakszon Dóra

FQ1SQB

levelező tagozat

**Intézet/Tanszék: Befektetési, Pénzügyi és
Számviteli Tanszék**

Gödöllő
2023

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
2. Szakirodalmi áttekintés	3
2.1. A mezőgazdaság aktuális helyzete uniós és hazai viszonylatban.....	3
2.2. A szektort érintő sokkhatások.....	7
2.3. A vállalati működés kihívásai vidéken	12
2.4. A beszámoló követelményei hatályos jogszabályok alapján.....	16
3. Saját vizsgálat.....	20
3.1. Kutatási célok és hipotézisek.....	20
3.2. A vizsgálat körülményei és tárgya.....	20
3.3. A kutatási módszertan bemutatása	21
3.4. A Ladány Magtár Kft. elemzésének eredményei	27
3.4.1. A Ladány Magtár Kft. SWOT-analízise és érintett-mátrixa.....	27
3.4.2. A Ladány Magtár Kft. mérlegadatai és a vagyoni helyzete	29
3.4.3. A Ladány Magtár Kft. likviditási mutatói.....	36
3.4.4. A Ladány Magtár Kft. tőkeáttételi mutatói	37
3.4.5. A Ladány Magtár Kft. hatékonysági mutatói	38
3.4.6. A Ladány Magtár Kft. jövedelmezőségi mutatói.....	39
4. Következtetések és javaslatok	45
5. Összegzés	46
6. Táblázatok jegyzéke	47
7. Ábrák jegyzéke.....	48
8. Felhasznált irodalom	49
9. Mellékletek.....	52
10. Függelékek	59

1. Bevezetés

A szakdolgozatom témájaként egy vállalat tevékenységének értékelését választottam a beszámoló adatainak felhasználása alapján. Döntésem főleg személyes okokból esett a társaságra, mivel a vizsgált cég a családom tulajdonában áll, így szívesen segítették munkámat és biztosították a szükséges forrásokat. Úgy érzem, hogy a választott téma fedi le legjobban az érdeklődésem, hiszen 3 évig könyvvizsgálaton dolgoztam, jelenleg pedig tervezési és döntés-előkészítő szerepet töltök be a munkahelyemen, így a tanultakat később is tudom majd hasznosítani szakmai fejlődésem során. Szorosan kapcsolódik vidékfejlesztési ambícióimhoz is, hiszen a vizsgált vállalkozás vidéki térségében helyezkedik el, így kíváncsi voltam, lehet-e vidéken is sikeres üzletet működtetni.

A választott társaság szorosan kapcsolódik a mezőgazdasági szektorhoz, ezért a releváns és naprakész szakirodalom áttekintése során arra keresem a választ, hogy jelenleg milyen kihívásokkal néz szembe az agrárium uniós és hazai szinten is. Bemutatom az agráriumot az elmúlt évek során hatványozottan hátráltató sokkhatásokról szóló tanulmányokat, melyek főként a COVID-19 pandémiára, az orosz-ukrán háborúra, valamint a klímaváltságra fókuszálnak. Szeretnék kitérni ezen felül az általam választott társaság működésének körülményeire, jellemzően a vidéki területek adta kedvezőtlen adottságokra, melyek tovább ronthatják a vizsgált társaság működésének feltételeit. Az általam választott vállalkozás Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyik legelmaradottabb vidéki területén játszik szerepet, így működését erősen befolyásolhatják az itt kialakult, hátrányosan megkülönböztető piaci és társadalmi mechanizmusok. Ezen kívül a beszámoló követelményeit összegzem még a szakirodalmi áttekintés részeként, melyet fontosnak tartok abból a szempontból, hogy a beszámoló tartalma és közzétételi kötelezettsége törvényileg szabályozott, a törvénynek való megfelelés nem egy választható eleme a működésnek, erről a vállalkozásoknak gondoskodniuk kötelező. Így ezt az objektív, a nyilvánosság számára is könnyen fellelhető adatállományt választottam a saját vizsgálat alapjául.

Szakdolgozatomban a Ladány Magtár Korlátolt Felelősségű Társaság gazdasági helyzetét elmezem, mely 2013 óta működő vidéki kereskedő vállalkozás, adatai a valóságnak megfelelnek. A szakirodalmi áttekintés után a vállalkozás tevékenységi körével folytatom, a dolgozat saját kutatás részében szekunder kutatást végzek a beszámoló (mérleg, eredménykimutatás és a kiegészítő melléklet) alapján. A gazdasági elemzés alkalmával a beszámoló belső szerkezetének vizsgálatára kerül sor, úgy, hogy az adatokat különféle

közgazdasági mutatók támogatásával vizsgálom. Célom volt, hogy a vagyoni, továbbá pénzügyi helyzet elemzéséhez szükséges (likviditási, tőkeáttételi, hatékonysági, jövedelmezőségi) mutatókat, azok alakulását bemutassam a Ladány Magtár Kft. beszámolójából a 2019, 2020, továbbá 2021-es időszakra vonatkozóan a minél helytállóbb konklúziók érdekében. Kiemelném, hogy a vizsgálat során feltárt problémák megoldásának kidolgozása nem feladata a dolgozatnak, illetve a következtetések pontossága érdekében további, részletesebb vizsgálatok lehetnek szükségesek egyes területeken. Végül a dolgozatot a következtetések összegzésével zárom.

2. Szakirodalmi áttekintés

A Ladány Magtár Kft. mezőladányi székhellyel rendelkező, 2013-ban alapított kiskereskedelmi vállalkozás. Alakulása óta növényvédőszeret, műtrágyát és egyéb mezőgazdasági vegyi anyagokat értékesít a helyi gazdáknak. Bár szolgáltató ágazatban működik, viszont szorosan kapcsolódik a mezőgazdasághoz is, hiszen vevői ehhez az iparághoz tartoznak, így közvetetten, de jelentős mértékben függ tőle.

A mezőgazdasági szektor viszont számos kihívással néz szembe a rendszerváltás óta, így ezen kihívások aktuális állapotának tanulmányozása nem elhanyagolható a dolgozat szempontjából. A szakirodalmi áttekintés során naprakész információt keresek olyan témákban, mint az uniós és hazai agrárfoglalkoztatás, a földhöz jutás lehetőségei, az agráriumot ért sokkhatások az elmúlt években és a vidéki elmaradottság helyzete.

2.1. A mezőgazdaság aktuális helyzete uniós és hazai viszonylatban

A hazai mezőgazdaság számos releváns kihívással küzd, melyek nem csak magyar viszonylatban, de az Európai Unióban is jelenlévők. Magyarországon a mezőgazdaság kb. 4%-kal járul hozzá a GDP-hez, ami valamivel magasabb, mint az európai átlag. A mezőgazdasági ágazat jelentősége a nemzeti gazdaságban azért kiemelkedő, mert hazánkban a turizmus mellett csak a mezőgazdaság rendelkezik pozitív külkereskedelmi mérleggel.

Ha a mezőgazdasági ágazatokra épülő egyéb iparágakat is figyelembe vesszük (mezőgazdasági termékeket feldolgozó ipar, forgalmazó kereskedelem és kapcsolódó szolgáltatások), akkor a mezőgazdaság összesen 10-12%-ban járul hozzá a GDP-hez (Privóczi, 2019).

A GDP-ben betöltött csökkenő arány mellett, már megszokott jelenséggé vált az EU mezőgazdaságában a mezőgazdasági termelő egységek számának csökkenése is (Breustedt–Glauben, 2007). Az EU-ban az átlagos gazdaságszám 2005 és 2013 között 26%-kal csökkent, míg Magyarországon a csökkenés magasabb volt (31%).

Ennek ellenére a mezőgazdasági termelés volumene nem mérséklődött, melynek oka, hogy a gazdaságok számosságát érintő negatív tendencia a kisgazdaságokat érintette leginkább. Ezt mutatja az is, hogy a 2 hektár alatti művelt területek aránya az összes mezőgazdasági területből 2010-ben 2,1% volt, míg ez az arány 2020-ra 1,3%-os értéket vett fel, valamint az ilyen kis földterületet használó gazdaságok aránya az összes gazdasághoz képest 2010-ben 63% volt, de 2020-ra 43%-ra változott (Valkó, 2022). Mindennek oka, hogy a kistermelők számára elérhető

technológiai szint és eszközök távolabb kerültek a professzionális mezőgazdasági termeléshez szükséges színvonaltól, ami a koncentráció irányába tereli az ágazatot. Emellett a kisgazdák számára szükséges tudás és befektetési mérték elérése is egyre nehezebbé válik, mely hozzájárul a jövedelmezőségük csökkenéséhez.

Esetünkben ez kiemelkedő tényező lehet, hiszen a dolgozatban vizsgált társaság vevői nagyrészen kisgazdaságok, egyéni vállalkozók, őstermelők, kiknek romló jövedelmezősége befolyásolhatja a Ladány Magtár Kft. túlélését is.

A mezőgazdasági termelő gazdaságok fenntartása több szempontból is fontos Magyarországon, illetve az Unióban is. Az agrártermelés az élelmiszer- és az ipari alapanyag előállítás révén fontos gazdasági funkciót tölt be, azonban többfunkciós (OECD, 2001). A természeti erőforrások fenntartható felhasználása és a környezet védelme szempontjából is jelentőséggel bírnak - a mezőgazdaság a legjelentősebb területhasználó, a termelés jelentős része az ökoszisztéma részét képezve valósul meg. Továbbá az agrártermelésnek kiemelkedő szerepe van a vidéki területek életképességének biztosításában, az elnéptelenedés megállításában és csökkentésében, valamint jelentős a hatása a táj képére is (Valkó, 2022).

A gazdaságok megmaradása hozzájárul a vidék népességmegtartó képességének fenntartásához és a vidéki lakosok jobb életminőségéhez. Ezért a mezőgazdasági termelő gazdaságok fenntartása nemcsak az élelmiszer-ellátás biztosítása szempontjából fontos, hanem a mezőgazdaság környezeti és társadalmi funkciója szempontjából is, hozzájárulva ezzel a mezőgazdaság fenntarthatóságához. Bár egyre gyakoribb, hogy az egészséges, vegyszermentes élelmiszerek előállítása és a szabadidő hasznos eltöltése miatt az otthoni mezőgazdasági termelés hobbivá avanzsálódik, amely vonzó lehet az új termelők számára, azonban az ilyen hobbi mezőgazdasági termelés mennyisége általában nem haladja meg a családi szükségleteket, és csak ritkán célja a jövedelemszerzés.

Az EU-ban hagyományosan a csökkenő családi gazdaságok, kistermelők kezében van a mezőgazdasági termelés, ahol a generációváltás a családon belüli utódlás keretében zajlik. Viszont a mezőgazdasági termelés hagyományai nem öröklődnek már olyan könnyen generációról generációra, és ez komoly akadályt jelent. Egyre gyakoribb, hogy az idős vagy már elhunyt gazda tevékenységét nem folytatják az örökösök, az európai országok túlnyomó többségében a mezőgazdasági üzemvezetők korszerkezete előregszik (Hamza, 2022).

2014-ben az összes gazda 12,8%-a, minősült csak fiatal gazdának. A mezőgazdasági dolgozók előregedése aggasztó mértéket ölel fel - Magyarországon az egyéni gazdálkodók 31 százaléka

már 65 éves vagy idősebb, míg mindössze 6 százalékuk fiatalabb 35-nél, az átlagéletkoruk pedig 56 év. Az elmúlt 10 év során a 35 évesnél fiatalabb gazdák aránya 2,1 százalékponttal csökkent (Sipiczki, 2019).

A fiatal gazdák első számú problémája a földhöz jutás, majd a bürokrácia, a jogszabályok gyakori változása, a támogatások elnyerésének bizonytalansága, a hitelhez való nehezebb hozzáférés, az időjárási szélsőségek, a terményár-ingadozás és a szakképzési rendszer hiányosságai - derült ki Weisz 2019-ben végzett kutatásából. A fiatal gazdálkodók felének okoz akadályt a földhöz jutás, noha átlagosan nagyobb területet művelnek, mint az országos átlag. Ez alapján a birtokméret növelése az alapvető fejlesztési céljaik közé tartozik. Azonban a földvásárlás magas tőkeigénye ellehetetleníti ezt. A jelenség nem csak hazánkra jellemző, Európa számos országában hasonló problémák merülnek fel, a fiatalok gyakorta szembesülnek azzal, hogy „nincs a környékükön elérhető termőföld, vagy ha van, azt nem tudják megfizetni” (Weisz, 2012).

Mivel a termőföld korlátozott mennyiségű erőforrás, a mezőgazdasági termelésre alkalmas terület kínálata lényegében állandó, a kereslet változása határozza meg az árakat. A föld iránti kereslet viszont növekszik (mialatt a mennyiségéből nem állítható elő több), így a föld ára „érzékeny” válik (Edwards, 1999).

A következő számok alapján világosan látható, hogy az ágazatban a generációváltást leginkább a pénzsűke akadályozza a földszükén kívül (Kis, 2019). 2017-ben a földterületek ára szintén kétszámjegyű növekedést mutatott az azt megelőző évekhez hasonlóan. Az árak 12,6%-kal emelkedtek a 2016-os 11,2%-os és 2015-ös 9,9%-os szint után.

Az árnövekedés országos volt a szántóterületek esetében, és a legnagyobb drágulást Közép-Magyarországon tapasztalták, ahol a vásárlók átlagosan 31% -kal magasabb fajlagos összeget fizettek a cserélt területekért, mint egy évvel korábban. Az Észak-Alföld (ahol a vizsgált vállalkozás is működik) és a Dél-Alföld a második és harmadik helyet foglalták el 16,5% és 16,4% átlagos fajlagos ár-növekedéssel (Agrárszektor, 2018).

A fiatal gazdák helyzetén javít az EU vidékfejlesztési politikája, a fiatalok továbbra is számíthatnak rá, hogy a vidékfejlesztési és a közvetlen kifizetési pilléren belül is pénzbeli támogatásra. Annak ellenére, hogy léteznek nemzeti és uniós támogatások és intézkedések a fiatal gazdák támogatására, még mindig látható, hogy az ágazatban a gazdaságvezetők és a munkavállalók öregednek, és a korszerkezet kedvezőtlen irányba változik (Hamza, 2022). A kedvezőtlen piaci helyzet és az alacsony jövedelmezőség elkedvetleníti azokat a fiatal gazdákat,

akik már működési éveiket töltik vagy éppen tervezik a mezőgazdasági vállalkozásukat. Ezen tényezők jelentős mértékben befolyásolják a gazdálkodók fejlődési lehetőségeit is (Sipiczki, 2019).

A hátráltató tényezők mellett megemlíti a szakirodalom a pozitív hatásokat is a fiatal gazdák vállalkozási kedvére, melyek közé sorolja a vidéki élet vonzerőjét és a mezőgazdaság élők munkai igényességét, azonban utóbbit nem feltétlenül sorolnám a kedvező tulajdonságok közé, aminek okát a következőkben támasztom alá.

Az 1989-1990-es években Magyarországon a gazdaság és a társadalom alapvetően megváltozott az rendszerváltás következtében, amelyekkel együtt járt a munkanélküliség megjelenése és állandósulása.

A foglalkoztatás struktúrája merőben átalakult, és ennek következtében jelentős létszámcsökkenés történt a mezőgazdasági dolgozók körében. 1999-ben a mezőgazdaság, erdőgazdaság és halászat összesen 275 ezer embert foglalkoztatott, míg 2005-ben már csak 194 ezer főt, majd három évvel később ez a szám 174 ezer főre csökkent (Hantos, 2010).

A mezőgazdasági ágazatban dolgozók száma ráadásul éven belül is nagyon változó, szezonális jellegű és főként a május-október hónapokat érinti. Az eltérő mezőgazdasági ágazatok különböző mértékben igényelnek munkaerőt, a leginkább gépesített szántóföldi növénytermesztéstől az állattenyésztésen át a kézimunka-igényes zöldség-gyümölcstermelő és dísznövénytermesztő ágazatokig. ezzel együtt a hazai mezőgazdaságban és élelmiszeriparban évek óta komoly foglalkoztatási problémák jelentkeznek. Nehéz megfelelően képzett és akár napi 10-12 órát is szezonálisan dolgozni képes munkaerőt találni. Az automatizáció és a technológiai fejlesztések elősegítheti a mezőgazdaságot, azonban ezekhez a bérek fejlődése is összhangban kell állnia, mivel a magasabb szintű szaktudásért magasabb bérek járnak. A versenyképes bérek biztosítása pedig lehetővé teheti a versenyképes mezőgazdasági szektor kialakulását (Jámbor, 2022).

Kérdés azonban, hogy ezt a versenyképes jövedelmet miként lehet kitermelni. Egy az agrárszektor jövedelmezőségét vizsgáló tanulmány arra irányul, hogy melyik magyar egyéni gazdaság nyereséges a kemény költségvetési korlátok mellett (támogatások nélkül). A heterogén szektor miatt csoportokra osztották ezeket, annak érdekében, hogy megállapítsák az agrártámogatások szerepét az agrárgazdaság jövedelmezőségében. Magyarország a 2014 és 2020 közötti időszakban összesen 10,97 milliárd euró uniós forrást költ a mezőgazdaság támogatására, az EU közvetlen támogatási forrásainak 3,0 százalékát, míg a 2. pilléres

forrásainak 3,7 százalékát használhatja fel. Az árbevétel és a jövedelmezőség vizsgálatokor ez arányaiban jelentős torzítást okoz, hiszen az összes vizsgált csoport nyereségesé vált a támogatásokat figyelembe véve. Támogatás nélkül viszont átlagosan veszteséges a magyar agrárszektor, az üzemi költségek átlagosan 11 százalékkal nagyobbak, mint a nettó árbevétel (Sipiczki, 2019).

Így nem hiába a feltételezés, hogy ez az egyetlen ágazat, ahol állami, illetve uniós támogatás nélkül szinte képtelenek a vállalkozások életben maradni.

A tanulmány kiemeli, hogy a mezőgazdaság jövedelmezőségének elemzésekor kiemelten fontos figyelembe venni a szezonalitást és a gazdálkodási év és a naptári év eltérését. Ez fontos lehet a dolgozat által vizsgált vállalkozás esetében, hiszen a Ladány Magtár Kft. fordulónapja is december 31. Az év végén közzétett gazdasági adatok általában nem feltétlen tükrözik a valóságos értékeket, mivel azok eltéréseket mutathatnak az év során bekövetkező változások miatt, valamint nem minden esetben követik a termelési ciklust. Ettől a társaságok nagy része szabadon eltérhet, viszont nem választhatják az eltérő üzleti évet azok a cégek, amelyek „hitelintézetnek, pénzügyi vállalkozásnak vagy biztosítónak minősülnek, illetve a Magyarország területén engedéllyel működő külföldi felsőoktatási intézmények és a mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalkozások sem” (Toki, 2020).

Bár a Ladány Magtár Kft. még ilyen vállalkozásnak minősül, bővülése esetén megfontolandó lehet az üzleti év fordulónapjának megváltoztatása. Az átállás miatt az összehasonlíthatóság miatt is nehézségeket okozhat mind az előző időszakok, mind az utána következő időszak adatai kapcsán. Azonban a magyar agrárszektorban az egyes gazdaságok jövedelmezőségéről különböző időpontokban más-más következtetést lehet levonni. Ezért a jelenlegi számviteli gyakorlat csak korlátozottan alkalmas a valós helyzet bemutatására, melyet a nyereségeség pontos mérésének biztosítása érdekében figyelembe kell vennünk (Sipiczki, 2019).

A fent részletezett folyamatokat nem segíti továbbá a magyar mezőgazdaság termelési szerkezetének elaprózottsága, a klímaváltozás vagy a vidéki népesség elvándorlása sem, valamint olyan hirtelen érkező sokkhatások is nehezítik az utóbbi években, mint a COVID-19 pandémia és az ukrán-orosz háború.

2.2. A szektort érintő sokkhatások

A COVID-19 járvány az elmúlt években gyökeresen változtatta meg mindannyiunk életét. A COVID-19 miatt kialakult gazdasági válság különbözően hatott a nemzetgazdasági

szektorokra, hiszen a korlátozó intézkedések alapvetően a személyes találkozásokat feltételező szolgáltatásokat érintette negatívan.

Egy a magyar mezőgazdaságot vizsgáló tanulmány bemutatja, hogy a termelőket hogyan érintette a pandémia, a termelői alkalmazkodás főbb jellemzőit. A legnagyobb kihívást a munkaerő fellelése és megtartása jelentette a megkérdezetteknek, viszont ez már járvány kirobbanása előtt is meghatározó döntési pontnak számított az agráriumban, melyet az előző fejezet során részletesebben is tárgyaltam. A kutatás 2021 augusztusában történt és a fajlagosan nagyobb munkaerőigényű gazdaságok közül kerültek ki a vizsgált termelők. 2020 márciusában jelent meg hazánkban is a COVID-19 vírus, a kormány pedig veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet elrendelte a határok lezárását: „nem magyar állampolgárok személyforgalomban Magyarország területére – az rendelet által meghatározott kivételekkel – nem léphetnek be” (Hatályos jogszabályok, 2020). Az érintettek közt volt a mezőgazdaság is, mert mezőgazdasági idénymunkákra érkeztek külföldi állampolgárok Magyarországra. A határátlépési korlátozások finomításra kerültek miután a veszélyhelyzet tartóssá vált, a hazai gazdálkodók egy része foglalkoztatási fokozódó nehézségeiről számoltak be (Koós, 2022).

Az agrártevékenységek trendjeiről szóló szakirodalom alapján hasonló negyedéves átlagos változások tapasztalhatók az Európai Unió és Magyarország között a foglalkoztatottak esetében. 2020 első negyedévében a magyar szektor kisebb mértékű csökkenése látszik az Európai Unióhoz képest (-0,61% az EU-ban, -0,41% Magyarországon). Azonban a második negyedévben már a magyar mezőgazdaság sem tudott felzárkózni. Az unióban 2,34%-os, Magyarországon pedig 3,35%-os csökkenés következett be a mezőgazdasági foglalkoztatottak létszámában (Tóth, 2021).

A járvány több szempontból jelentős hatással volt a mezőgazdaságra a munkaerőpiacon kívül is, például az input anyagok beszerzése és a kereslet átrendeződése terén.

A szántóföldi növénytermesztés termőterületeinek tavaszi művelése során is merültek fel ilyen megoldandó input oldali problémák. Az ágazatban megszokott hozamok ugyanis csak jelentős mennyiségű, a földekre időben kijuttatott műtrágya és növényvédőszer felhasználásával garantálhatók. Azonban az említettek esetében jelentős készlethiányok alakultak ki a koronavírus következtében, amelyek a termékek árának emelkedéséhez vezettek. A készlethiány oka részben az, hogy a hatóanyagok egy része jellemzően Európán kívüli gyártóktól származik, és az áruszállítás ezen a területen esett vissza leginkább. Másrészt az európai gyártók is csökkentették a termelési volumenüket, mert több olyan ország volt,

amelyeket súlyosan érintett a járvány, és csak a létfontosságú termékeket előállító iparágak működtek, amelyek közül nem minden tartozik a vegyiparba. A gyártók tehát csökkentették, sok esetben teljesen leállították a termelést, melynek következtében elsősorban saját belső szükségleteiket igyekeznek kielégíteni, ez pedig feszültséget eredményez a forgalmazók és a végfelhasználók között (Mezei, 2022).

Az árak és ráfordítások emelkedése jelentős hatással volt a mezőgazdasági ágazatra 2022-ben. Számítások szerint a ráfordítások árai 43,4 százalékkal emelkedtek, és a legnagyobb emelkedést a műtrágya és talajjavítószer-költségek mutatták, amelyek több mint a duplájukra, azaz 128%-kal nőttek az előző évhez képest. A növényvédő szerek költségei is emelkedtek, bár kisebb mértékben, mintegy 13,8 százalékkal.

Ezen anyagok megugrott árai nagymértékben befolyásolhatják a dolgozatban vizsgált Ladány Magtár Kft. beszerzési értékeit egyaránt. Az árak tekintetében a mezőgazdasági termelői árak jelentős növekedést mutattak, összességében 46 százalékkal haladták meg az előző évit. Ezen belül a gabonafélék 73 százalékos, az ipari növények 51 százalékos, a zöldségfélék és kertészeti termékek 25 százalékos áremelkedésére lehetett számítani. Olyan alapvető élelmiszer-alapanyagok, mint a közönséges búza termelői ára várhatóan 80 százalékkal magasabb lesz 2022-ben, mint az előző évben. Ezt követően a kukorica termelői ára előreláthatólag 54 százalékkal, míg a rizsé több mint 94 százalékkal nő majd egy mezőgazdasági előrejelzés szerint (Kiss, 2022).

Az élelmiszerellátás terén bekövetkezett gazdasági lassulás és recesszió a szegénység és a tartós egyenlőtlenségi szintek súlyosbodását okozzák. Milliók szenvednek élelmiszerbizonytalanságtól, mert nem engedhetik meg maguknak az egészséges étrend költségvonzatát (UNICEF, 2021).

Ez a jelenség átfogó és sürgős az európai jóléti államokban is. Az élelmiszerbizonytalanság fő oka az egészséges étrend hiánya, amely az elégtelen vásárlóerő miatt merül fel. Egy külföldi tanulmányban az egészséges étrend gazdasági hozzáférhetőségével foglalkoztak, és habár az EU valamennyi tagállama minimális jövedelem-támogatást biztosít az aktív korú embereknek, a szegénység magas marad, a minimális jövedelem egyes európai országokban egyre inkább nem elegendő ahhoz, hogy megfelelő életkörülményeket biztosítson (Penne, 2021). A gazdag jóléti államokban az élelmiszerbizonytalanság problémája nem annyira az alultápláltság kérdése, hanem inkább az egészséges étrend hozzáféréseinek hiánya. Az energiát adó, de tápanyagban szegény étrendek az elhízás és a vele járó nem fertőző betegségek növekvő

tendenciáját okozzák. A tanulmány kimutatta továbbá, hogy az egészségtelen étkezési minták és a diétával összefüggő egészségügyi problémák egyértelmű társadalmi-gazdasági gradienssel rendelkeznek. A nagyon alacsony élelmiszerbiztonsággal rendelkező családok aránya 20%-kal nőtt a COVID-19 előtti időszakhoz képest (Adams, 2020).

Ez a helyzet valószínűleg jelentős fordulópontot jelent a globális élelmiszer-, mezőgazdasági és kereskedelmi piac hosszú távú stabilitása és biztonsága szempontjából. Bár ez a fordulópont egy ideje már vitatott, azonban az elmúlt évek hatásai felgyorsították az ukrán-orosz konfliktus által. Az ellátási láncok az COVID-19 világvilágjárvány ideje alatt példátlan bizonytalanságnak és kockázatoknak voltak kitéve (pandémia alatti lezárások, fogyasztói pánikvásárlás és felhalmozás, csökkenő termelési ráták, gazdasági újraindítás okozta nehézségek), melyek kiemelték a globális rendszer sebezhetőségét és kölcsönös függőségét.

Az ukrajnai háború és az Oroszország elleni szankciók tovább gyengítik ezeket, a COVID-19 által sokkolt a termelési útvonalakat. Az ENSZ becslése alapján globálisan 15 éve nem látott csúcson lehet az élelmezésbizonytalanságban szenvedők száma, melyhez mind a koronavírus, az éghajlatváltozás és az orosz-ukrán háború hozzájárul. A betakarítás mennyiségének csökkenése azonban tovább várható, ami felveti az örökös élelmiszerválság kísértetét” (Deák, 2022).

Ehhez szorosan kapcsolódva egy külföldi tanulmány célja az volt, hogy megválaszolja, az olajpiacnak van-e magyarázó ereje az élelmiszerárak mozgásaira, van-e kapcsolat az energia és az élelmiszerbiztonság között. Eredményül pozitív korrelációt véltek felfedezni az olaj- és az élelmiszerárak között, azaz az olajár növekedése közvetlenül növelheti az agrártermékek és az élelmiszerek termelési költségeit. Ez azt jelenti, hogy az olaj- és üzemanyagárak növekedése az olajimportőrökre nem csak energia-biztonsági szintjükre, hanem az élelmiszerbiztonságukra is veszélyt jelent.

A tanulmány további eredményei szerint az inflációs ráta magasabb szintje hatással van az élelmiszerárakra, hiszen az agrártermékek előállításához szükséges különböző inputok ára növekszik. Mindemellett a GDP növekedési üteme is szignifikánsan magyarázza az élelmiszerárak változásait. Egy magasabb jövedelmi szint növeli a különböző fogyasztási termékek, beleértve az élelmiszerek iránti keresletet, amely felhajtja az árakat (Taghizadeh-Hesary, 2019).

Az élelmezésbiztonságot a fejlett országokban általában az élelmiszer megfizethetőségével és az alacsony jövedelem felett rendelkező fogyasztók hozzáféréssel kapcsolják össze. Az USDA

előrejelzése szerint Ukrajna búzatermelése 35 százalékkal, kukoricatermelése pedig több mint 50 százalékos mérséklődéssel lesz jellemezhető éves szinten.

Ez azért is nagyon aggasztó, mert Ukrajna számos ország fő exportőre, rendkívüli mértékben vesz részt a globális élelmiszerellátásban - 26 ország búzaimportjának legalább felét Oroszországból és Ukrajnából szerezte be. A két hadban álló nemzet a világ legnagyobb napraforgómag- és olajexportőrei, a világ étolajjal való ellátásának több mint 50 százalékát adják ki. Így nem csoda, hogy tovagyrűző hatásként az élelmiszerárak folyamatosan emelkednek, a Világbank jelentése szerint az ukrajnai háború miatt az árak 2024 végéig történelmi magasságban maradhatnak, tovább súlyosbítva az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát és az inflációt. „A mezőgazdaság nagy mennyiségű energiát használ fel közvetlenül üzemanyag, gáz és villamos energia formájában, közvetetten pedig műtrágyák, peszticidek és kenőanyagok használatával” (Deák, 2022).

Az orosz-ukrán konfliktus szempontjából pedig ez azért is fontos, mert Oroszország kulcsszerepet játszik az energiapiac világszerte - az első, a második és a harmadik számú exportőre a műtrágyáknak. Fehéroroszországgal együtt, a műtrágyák EU-s importjának közel 60%-a ebből a régióból származik. Aggodalmat vet fel az ennek következtében kialakult műtrágyahiány és annak egetverő ára, hiszen hosszú távon még inkább csökkenő terméshozamot eredményezhetnek.

Az Oroszország és Ukrajna közötti konfliktus energia- és élelmiszerbiztonsági kockázatainak fényében egy az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósítását elemző irodalom azt vizsgálta, hogy ezek a célok mennyire tekinthetők elérhetőnek. A megállapodás átmeneti felfüggesztése esetén még az Európai Unió 2050-re klímasemlegessé minősülhet.

De ha a Zöld Megállapodás menetrendje véglegesen felfüggesztésre kerül, béke- és biztonságépítő eszközzé válik, akkor az ökológiai hatások hosszú évtizedekig érezhetőek lesznek. „Amit rövidtávon megnyerünk, azt hosszabb távon elbukhatjuk” és a klímasemleges körforgásos bioökonómia elérésének lemondásával szembesülhetünk (Popp, 2022).

Úgy vélik a szerzők, hogy a háború kritikus időszakára irányuló kedvezményeket jelent mindez, és remélhetőleg az orosz-ukrán nézeteltérés végével újra elnyeri eredeti szándékát az Európai Zöld Megállapodás. Így nemcsak a háborúval, a koronavírus közvetlen hatásaival, de a hazai agráriumnak a klímaválság egyre erősebb jelenlétével is meg kell küzdenie.

Érzékelhető a gazdálkodás mind kockázatosabbá és kiszámíthatatlanabbá válása, amely olyan éghajlatváltozás okozta problémákkal hozható összefüggésbe, mint a tavaszi fagykárók, új növényi kártevők és kórokozók, extrém magas hőmérséklet és aszály (Koós, 2022).

Az éghajlatváltozás miatt az aszályos időszakok száma és hossza egyre nő, 2022 nyarán az elmúlt 500 év legsúlyosabb szárazsága volt Európában (Deák, 2022). Az éghajlatváltozás hosszú távú hatásai továbbá olyan kockázatokat jelentenek, mint a vízkészletek csökkenése és a talajtermékenység átalakulása. Az OMSZ adatai szerint az országos évi átlaghőmérséklet jelentős növekedését jelenti, hogy 1,2 Celsius fokot változott 1901 és 2020 között, míg 1,7 Celsius fokkal emelkedett 1981 és 2020 között (Cserényi, 2022).

A klímaváltozás kockázatai mindannyiunk életét befolyásolja, de leginkább olyan nemzetgazdasági ágazatokat érintenek, amelyek közvetlenül kitettek az időjárási viszonyoknak, a mezőgazdaság pedig pontosan ilyen. Az éghajlatváltozás befolyásolja a humán tőke teljesítményét is, mivel csökkentheti a termelékenységet, különösen a fizikai dolgozók körében, hiszen 40 Celsius fok feletti hőmérséklet esetében lehetetlen a hatékony munkavégzés. Mivel a termesztés jelentősen kitett az éghajlatváltozás kockázatainak, Magyarországon az öntözött területek arányának növelésére lenne szükség a kockázatok csökkentése érdekében. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2022. szeptemberi aszály- és vízhiánnyal kapcsolatos értékelése szerint Magyarország területének mintegy 70%-án kritikus a vízháztartási helyzet. A nemzeti cél az, hogy 2024-ig megduplázzák az öntözött terület nagyságát, és 2030-ra legalább 400 000 hektárra növeljék (MNB, 2021).

Az aszály és a romló talajminőség tovább csökkentheti a terméshozamot a fentiekben részletezett sokkhatásokra halmozódva, amelynek negatív hatásai az élelmiszeriparra input anyagok hiányában és az ebből adódó költségnövekedésben csapódik le. A fizetett terménykárok kártérítésének majdnem fele (42,1%) a hazai növénytermesztés kapcsán az aszály miatt, és közel egyharmada (28,2%) tavaszi fagykárral összefüggésben keletkezett 2012 és 2017 között (Fogarasi, 2021).

Emellett az erdőtüzek egyre gyakoribb előfordulása is fenyegetést jelent az agrárszektor számára.

2.3. A vállalati működés kihívásai vidéken

Az aktuális világpiaci trendek szakirodalmának bemutatásán és az utóbbi évek beszámolóinak elemzésén túl, fontosnak tartom a működésük körülményeinek és ellentmondásainak

jellemzését, hiszen az empirikus elemzés során levont következtetéseknek valószínűsíthető okai ezek. Míg a pénzügyi mutatók nagyban függenek a társaság belső sajátosságaitól, sajnos ezek eredménye nemcsak a cégen múlik – mindannyian különböző környezeti, társadalmi, politikai és gazdasági térnek vannak kitéve, és ezek jelentős hatással vannak jövedelemtermelő képességre. Ezért tartom relevánsnak a Ladány Magtár Kft. működésének térbeli jellemzését is, hiszen a vidéken periférikusnak számító régióban a gazdasági problémák hatványozottan fordulnak elő, így az érintettek köre is eltérő jellemzőkkel bír az átlagostól.

A telephelyként számító Mezőladány Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, az észak-alföldi régióban helyezkedik el, Észak-Alföld pedig az OECD vidék lehatárolásában alapvetően vidéki térségnek minősül, hiszen a vidéki településeken élők aránya meghaladja az 50%-ot. Az OECD alapján vidékinek azt a települést értjük, ahol a népsűrűség 150 Fő/km² alatt van (Kis, 2011), Mezőladányt pedig ilyen településnek tekintjük.

A meghatározó vidéki kritériumok közé az alacsony népesség és népsűrűség mellett, egyre elterjedtebbé válik az elmaradottság jellemzőit is ide sorolni, hiszen egyes problémák kifejezetten ezeket a területeket sújtják. 2016-ban a gazdasági fejlettség (egy főre jutó GDP vásárlóerő-paritáson) Közép-Magyarországon elérte az uniós átlagot (102%), ez azonban az Észak-Alföldön (ahol minden szempontból az ország egyik legelmaradottabb térségei található) 43%-ot jelentett, ami jelentősen az uniós átlag alatt van (Eurostat, 2018).

Ez alapján előrevetíthető, hogy vidéken kihívás vállalkozást indítani abból a szempontból, hogy lesz-e fizetőképes kereslet.

Bár a mezőgazdaság a rendszerváltás óta egyre kisebb mértékben járul hozzá a bruttó hozzáadott értékhez országszerte, és vidéket sem lehet már kizárólag a mezőgazdaság színterének tekinteni, hiszen megjelennek az olyan tényezők is ezeken a területeken, mint a turizmus, pihenő- és lakófunkciók, de még mindig vidéken zajlik a mezőgazdasági termelés közel egésze. Észak-Alföldön a legnagyobb a mezőgazdaság aránya a nemzetgazdaságon belül, és az ország szántóterületének jelentős része található itt (KSH, 2018).

Azonban az agrárium a legkevésbé termelékeny ágazat, hozzáadott értéke kicsi, alapanyagokat állít elő, relatíve olcsón, melyeket tovább alakít az ipar, majd a kereskedelem, míg el nem érik végső értéküket. Baranyi arra a következtetésre jutott, hogy az általa vizsgált társaságok árbevétele elmarad az összes eszközérték mögött, mely a nemzetgazdasági ág kedvezőtlen termelékenységén túl is hatékonysággal kapcsolatos problémákat vet fel. Továbbá a pénzügyi jövedelem (cash flow) nagyobb része sem nyereségságon képződik. „Megfigyelhető volt

ugyanis, hogy a számvitelileg az egyéb bevételek között elszámolandó visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatások rendre jelentősen meghaladták az üzemi eredmények összegét” (Baranyi, 2012).

Így a mezőgazdaságban operáló vállalatok jövedelmezőségét és ezen keresztül a nyereségági önfinanszírozását a kapott támogatások határozzák meg, melyet korábban áttekintett szakirodalmak is alátámasztanak. Ez fontos lehet abból a szempontból is, hogy a Ladány Magtár Kft. vevőinek számító gazdák és agrárvállalkozások likviditása hogyan alakul. Egy a magyar mezőgazdasági vállalkozások vagyoni, pénzügyi helyzetét elemző tanulmányból kiderül, miszerint az agrárvállalkozások vevőállományának aránya lényegesen meghaladta a vizsgált időszakban a nemzetgazdaság egészében összesített vevőállományszintet. A jelentős vevőkövetelés, a vevők hosszú fizetési futamideje miatt kitolódik a pénzeszköz-realizálás, ami kedvezőtlen likviditási helyzetet eredményez, azaz a fizetőképesség romlik. A mezőgazdaságban működő vállalkozásokat likviditási mutatókkal is jellemezte, melyek értékei nem tekinthetők kritikussnak, de a „látszat-likviditást” valószínűsítik.

A nemzetközi trendek nemzetgazdasági összetételben sem ebbe az irányba haladnak, a gazdasági fejlettséggel jellemezhető országok (egy főre jutó GDP) fogyasztásában a szolgáltató ágazatok veszik át a fő szerepet. Jelentős hozzáadott értéket többek között a gyártás eredményét értékesítő downstream tevékenységek (marketing, márkáépítés, reklám, logisztika, értékesítés) során lehet elérni, melyek közül a Ladány Magtár Kft. a szolgáltatáson belül is az értékesítéshez tartozó vállalkozás. Eredményként a szolgáltatások válnak a legnagyobb foglalkoztatókká is. Korábbi kutatás szerint a downstream tevékenységek egységnyi munkaigénye a háromszorosa a gyártás munkaerőigényének és összetételében is minőségibbnek mondható (Boda, 2020). Tehát a downstream ágazatok magasabb hozzáadott értéket tartalmaznak, de ugyanakkor magasabb a munkaigény tartalmuk is.

Egy a szolgáltató cégekről szóló tanulmányban, ahol különböző szektorban működő vállalatokat vizsgáltak, alátámasztották azt az állítást, miszerint mindegyik elemzés alá vont társaság „felismerte a vevő és a munkatársak megtartásának jelentőségét, és aktívan is tesznek azért, hogy a megtartás sikeres legyen” (Demeter, 2009). Ezt a szolgáltatások nyereséglánc-koncepciója alapján is feltételezhetjük: egy szolgáltatás sikerességének alapja, hogy hűséges vevőket szerezzen, mivel a visszatérő ügyfelek költséghatékonyabbak, már a választásuk megszületett, így nem szükséges a meggyőzésükre költségeket áldozni, sőt további vevőket vonzanak be elégedettségükkel. Az értéklánc további lényeges része, hogy a vevők hűségét csak lojális munkavállalókkal tudjuk elérni, akik szakértelemmel képesek az ügyfeleket

kiszolgálni tapasztalatuknak köszönhetően. A hatékony munkavállalók nemcsak a vevői elégedettséget és megtartást idézi elő egy szolgáltató cég életében, de a termelékenység növekedésével árbevételt is generál, valamint pozitív hatással van költségeikre is. A tanulmányban kifejtett elmélet szerint szoros összefüggést lehet felfedezni olyan tényezők között, mint az alkalmazotti elégedettség, a vevői hűség, a szolgáltatás termelékenysége és a nyereséges működés. Mivel a szolgáltatások ebben értenek egyet leginkább, paradox helyzetet biztosít a Ladány Magtár Kft. számára (mint szolgáltató), hogy a korábban említett vevői lényegében csak „látszat-likvidek”, és sajnos a második fontosnak vélt tényező, a munkaerő minősége sem kecsegtet pozitívabb képpel.

Egy Budapest Bank által végzett 2014. végi felmérésben a hazai kis- és középvállalkozások (a Ladány Magtár Kft. is kkv-nak minősül) helyzete került elemzésre. A felmérésben részt vett vállalkozások fele a következő egy évben stabil működésre számított, egyharmaduk a növekedésben is bízott, komoly potenciált láttak cégükben, és úgy vélték tíz év múlva is sikeresen működőnek. Azonban a megkérdezettek szerint az üzleti kérdések mellett egyöntetűen súlyos gondot jelentett a szakképzett munkaerő felkutatása. Olyan kihívások mellett, mint a piacrészesedés növelése, az adózás és a jogszabályoknak való megfelelés, a legnagyobb kérdést a megfelelő szakemberek megtalálása jelentette. A siker kulcsának a képzett munkaerő kiválasztása és megtartása számít, és a kiválasztásban szereplő cégvezető mindegyike egyetértett azzal, hogy a munkavállalók szakértelme alapozza meg vállalkozásuk sikeres működését. Ezzel szemben a vállalkozások 15 százalékának jelentős gondot okozott, hogy képzett munkavállalókat találjanak és 70 százalékuk vélte úgy, hogy egyre nehezebb megtartani a jó szakembereket. A munkaerőpiac jellemzői vidéken még kritikusabb adottságokat hordoz magában, hiszen a gazdaságilag aktív korú népességből a foglalkoztatottak arányát figyelembe véve is a legkedvezőtlenebb helyet foglalja el az észak-alföldi régió (KSH, 2019).

A munkanélküliség valós és releváns probléma, de az országos állapothoz hasonlóan észak-alföldi régióban is jelen van a munkaerőhiány, mivel az itteni munkáltatók szinte csak alacsony iskolai végzettségű, szakképzetlen munkaerőt találnak. Azok a képességek, készségek, melyeket egy munkavállalótól általánosan elvárhatók – pontosság, munkafegyelem, önálló munkavégzésre való képesség, együttműködés – egyben azok, amelyekkel egy tartósan munkanélküli nem feltétlenül rendelkezik. A munkaerőpiactól való tartós távollét elkoptatja mindezeket, pedig elengedhetetlenek lennének a sikeres integrációjukhoz, így a potenciális munkaerő-tartalék hatékony felhasználásához. Az olyan tényezők is közrejátszanak a vidéki

munkaerőpiacon, mint a motivátlanság és az elhelyezkedésre való hajlandóság hiánya. A kitermelődő szakképzett munkaerő pedig egyszerűen nem itt veti meg a lábát. Egy magyar vidék jövőjét demográfiai szempontból előre jelző tanulmányban Lennert úgy véli, hogy Magyarország területének nagyobb része várhatóan vándorlási veszteséggel lesz jellemezhető, mely hangsúlyosan igaz Észak-Alföldre, míg a budapesti agglomerációs zóna népessége várhatóan növekedni fog a következő 40 évben (Lennert, 2019). Így összességében megállapítható, hogy vidék gazdasági potenciálja vészesen csökken és elveszíti népességmegtartó erejét is. A perifériális térségeket leíró tulajdonságok, mint az elnéptelenedés, a munkalehetőségek beszűkülése, az alapvető szolgáltatások elérhetetlensége vagy a szociális teher fokozódása, csak tovább rontanak a régió piaci helyzetén.

Míg a piaci működés körülményei sokfélék lehetnek (jelen helyzetben a fentiek alapján nem túl kedvezők), gazdasági elemzés általánosságban kidolgozható a vállalkozásokra, így a továbbiakban a gazdasági elemzéshez használt beszámoló követelményeit tekintem át, valamint a benne szereplő pénzügyi jelentések (mérleg és eredménykimutatás) kerülnek tanulmányozásra.

2.4. A beszámoló követelményei hatályos jogszabályok alapján

A gazdasági elemzéshez használt adatok forrása a társaság által nyilvánosságra hozott beszámoló. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény előírja a vállalatok számára, hogy milyen formai követelményekkel rendelkező számviteli beszámolókat és pénzügyi adatokat kötelesek közzétenni. A beszámoló mára kialakult jogszabályi hátterét számos törvénymódosítás előzte meg hazánkban. Főként a rendszerváltás utáni számviteli szabályozást érthetjük ez alá, hiszen egészen addig az egységesített információk más gazdálkodóhoz nem, csakis állami szereplőkhöz juthattak el. A gazdaság piaci alapokra helyezése miatt a piaci szereplőket egyaránt információval kellett ellátni, így az információ szolgáltatási kötelezettségnek szabályozása elengedhetetlen volt. A folyamat az 1991. évi XVIII. törvény a számvitelről bevezetését vonta magával. A törvény többszöri módosítás követte, az Európai Unió csatlakozási tárgyalások során a számviteli jogszabályt több kritika is érte az uniós normákhoz való igazodás hiányában. Így jött létre a ma is hatályos, újra kodifikált 2000. évi C. törvény, melyben többek között kialakult a mérleg „A” változatának végső tagolása is.

A jelenleg hatályos hazai számviteli törvény hatálya a vállalkozókra, az államháztartás szervezeteire, non profit szervezetekre, a Magyar Nemzeti Bankra, továbbá az általuk, illetve természetes személy által alapított intézményekre vonatkozik. Az egyéni vállalkozókat nem

számítjuk ide, hiszen ők a nem alkalmazzák a gazdálkodók kettős könyvvitel zárt rendszerét, mely pénzmozgástól függetlenül minden gazdasági eseményt rögzít. Így az egyszeres könyvviteli elszámolás hazánkban nem is tartozik a számviteli törvény hatálya alá. A magyar számvitel szerint a kettős könyvviteli beszámoltatási rendszer két számlát érintő változást takar. A könyvelési tétel értékét az egyik számla követel oldalára és a másik számla tartozik oldalára is szükséges felvinni. „Kettős könyvvitel: az eszközökben és forrásokban bekövetkezett változásokat a valóságnak megfelelően, folyamatosan, zárt rendszerben, áttekinthetően mutatja” (Siklósi, 2014). A számviteli törvény a kettős könyvvitelen belül tíz számlaosztályt jelöl ki és határozza meg a számlaosztályok tartalmát. A társaságok számára a számlaosztályok alkalmazása és logikai felépítésének betartása kötelező, azonban önállóan határozhatják meg az előírt tartalomhoz igazodó főkönyvi számlákat, azok részletezettségi szintjét. A dolgozatban vizsgált Ladány Magtár Kft. is kettős könyvvitelt vezet, és a 1-4, valamint 5-9 számlaosztályokat alkalmazza.

A számviteli alapelvek a vállalkozás folytatásának elve, a valódiság, világosság, következetesség, folytonosság, összemérés, óvatosság, bruttó elszámolás, egyedi értékelés, időbeli elhatárolás, tartalom elsődlegessége a formával szemben, lényegesség (Borzán, 2016). A számviteli alapelveknek köszönhető, hogy minden gazdasági esemény könyvelése levezethető, hiszen, ha a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény nem is határozza meg pontosan egy adott tétel lekönyvelését (gyakran írják le úgy, hogy egy „kerettörvény”), az alapelvekből következtethetünk annak elszámolásának módjára. „A gazdálkodónak kell megtöltenie a saját tevékenységének és céljainak legjobban megfelelő tartalommal, eljárásokkal. Ahhoz azonban, hogy milyen szabályok szerint alakítsa ki a gazdálkodó a saját elszámolási és számviteli rendjét, szükség van elvi jellegű keretekre” (Sallai, 2021).

Az éves beszámolót minden üzleti év végén előállítja a társaság (bizonyos speciális esetekben évközi beszámoló is előfordulhat), mely az üzleti könyvek lezárta után jöhet létre. A beszámoló a vállalkozás vezetésének adott évben végzett tevékenységének gazdasági eredményeit tükrözi, mely elengedhetetlen a nyilvánosság, a hatóságok és a tulajdonosi kör informálása végett, megfelelő képet kell mutasson a gazdasági társaság vagyoni, jövedelmi és pénzügyi helyzetéről. Ezek mindenki számára megtalálhatók a cégbíróságon, illetve az Elektronikus Beszámoló Portál nyilvántartásában. A számviteli beszámolók egymástól eltérhetnek, különböző kritériumok mentén határozzák meg, hogy az adott vállalkozásnak milyen számviteli beszámolórendszert kell alkalmaznia. Jelenlegi a következők közül választhatnak a társaságok a feltételeknek való megfelelés függvényében:

- éves beszámoló
- egyszerűsített éves beszámoló
- egyszerűsített beszámoló
- összevont (konszolidált) éves beszámoló.

A fent említett beszámolórendszerekből a Ladány Magtár Kft. az egyszerűsített éves beszámolásra jogosult, így azt is használja. A mérleg, eredménykimutatás és kiegészítő melléklet hármasa ennek is kötelező eleme, így relevánsnak tartom ezek formai jellemzését. A mérleg egy kétoldalú kimutatás, amelyben a vállalat teljes vagyonát összevontan vizsgálja adott időpontra vonatkozóan. Az egyik oldal a vállalat eszközeit és aktívait mutatja be likviditási sorrendben (a legnehezebben pénzzé tehető, befektetett eszközökkel kezdve), melyek a vagyon szerepét jelentik a vállalati tevékenység során. Egyszerűen fogalmazva itt találhatjuk mi is a vállalkozásnak. A másik oldalon a vállalat forrásairól és passzíváiról beszélhetünk, melyek a vagyon eredetét mutatják (a vállalkozás vagyona miből van). A forrás oldal saját, illetve idegen megbontásban sorolja fel ezeket. Tartalma mindig egy meghatározott időpontra vonatkozik, a beszámolási időszak végén, a fordulónapon köteles a vállalkozás elkészíteni, mely általában december 31. Hazánkban a számviteli törvény mellékletében közölt két mérlegséma közül dönthet a vállalkozás:

- „A”, azaz kontinentális változat
- „B”, vagyis angolszász változat (Borzán, 2016).

Az eredménykimutatás „olyan számviteli okmány, amely egy adott időszakra vonatkozóan, a törvényben meghatározott szerkezetben, összevontan és pénzértékben kifejezve tartalmazza a tárgyévi mérleg szerinti eredménylevezetését” (Siklósi, 2014). Az eredménykimutatás célja, hogy a beszámoló felhasználóival megismertesse a vállalkozás adózott eredményét és mindazon bevételeket és ráfordításokat, amelyek befolyásolják az összegét. A mérleggel ellentétben nem egy adott időpontra, hanem egy időszakra szól (a beszámolóban az üzleti évet foglalja magába). Két számítási eljárása választható az eredménykimutatásnak annak függvényében, hogy milyen számviteli információs rendszert épített ki a vállalkozás:

- összköltség típusú: fő szempont szerint az üzleti évben felmerült költségeket mutatja be
- forgalmiköltség típusú: az értékesítési árbevételt állítja szembe az értékesítés költségeivel.

A kiegészítő melléklet olyan információkat tartalmaz, amelyek a mérlegből és az eredménykimutatásból nem olvashatók ki, vagy aggregáltan szerepelnek. A társaság vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét pontosítják, általában az előző üzleti évhez képest bekövetkező változásra is szöveges értékelést nyújtanak, illetve mutatószámokat is bemutatnak.

Ezek a pénzügyi jelentések összesítve, kevésbé részletezően tartalmazzák az információkat, az adatok szükség szerinti bontása, az adatok értékelése, összehasonlítása, megfelelő módon és időben való riportálása és az érdekeltek által felmerült üzleti igények megoldása a beszámoló elemzésének a feladata, melyet a dolgozat saját vizsgálat részében a Ladány Magtár Kft. számain fogok bemutatni.

3. Saját vizsgálat

3.1. Kutatási célok és hipotézisek

A szakdolgozat fő szegmensének szánt saját vizsgálatban gazdasági elemzést készíték a beszámoló nyilvános adatai alapján. Kutatási célom, hogy minél alaposabban megismerjem a Ladány Magtár Kft. működését, átfogóbb képet kapjak arról, hogy a vidék gazdasági és társadalmi hátrányokkal bíró jellege milyen hatással van a vizsgált vállalkozásra. A gazdasági elemzés során az összehasonlítást képző években (2019, 2020 és 2022) hanyatlás feltételezhető a szakirodalmi áttekintésben kibontott mezőgazdasági ágat érintő aktuális kihívások és a vizsgált évek sokkhatásai alapján.

3.2. A vizsgálat körülményei és tárgya

A társaságra a hátrányos vidéki területen való működése mellett a családi kötelekekből adódóan esett választásom, úgy gondolom az én szakmai fejlődésem szempontjából is érdemes lehet a vállalkozás működésének folyamatait alaposabban megismernem. A források kapcsán folyamatosan fordulhattam a Ladány Magtár Kft. vezetőségéhez és munkavállalóihoz, mely hatékonyan segítette munkám, pontos információkkal látott el a nyilvánosan elérhető adatok mellett. A következőkben a választott vállalkozás rövid bemutatását helyezem fókuszba, melyet elengedhetetlennek tartok annak érdekében, hogy a vizsgálat eredményeit értelmezni tudjuk.

A tulajdonosi kör összetételében 2021-ben történt változás, így jelenleg Bojti Attila és Szakszoné Palcsik Erzsébet rendelkezik a cég 50-50 százalékaival, alapítója és ügyvezető igazgatója Szakszon Ernő. 2021-ben a növekedési ütemüknek köszönhetően Kisvárdán is üzletet nyitottak, ezzel 2023-ban már összesen 6 fő alkalmazásával szolgálják ki a körzet vevőit. Ezen vevők alatt a helyi növénytermesztő gazdák értendők, mivel a Ladány Magtár Kft. főként növényvédőszeres és műtrágyák kiskereskedelmével foglalkozik. Emellett szolgáltatói tevékenységet is végez (tárgyi eszközei között egy rázó gép szerepel), mely célpiacának szintén a termelők számítanak. Így bár a nemzetgazdasági ágazatok közül közvetlenül a terciér (szolgáltatói) szektorban működik, szorosan egybefonódik a primer (mezőgazdasági) ággal is. Ez a saját kutatás eredményeinek szempontjából azért fontos összetétel, mert míg a mezőgazdaság a legkisebb, a szolgáltatói szektor a legnagyobb hozzáadott értékkel rendelkezik a nemzetgazdaságban a korábban bemutatott szakirodalmak szerint.

A vállalkozás külső könyvviteli szolgáltatót alkalmaz, a könyvvizsgálat nem volt kötelező a vizsgált években, így a beszámolót bejegyzett könyvvizsgáló nem ellenőrizte. Számviteli

politikájában meghatározza, hogy a mérlegkészítés pénzneme forint és beszámolási kötelezettségét egyszerűsített éves beszámolóval, azon belül összköltség típusú eredménykimutatással és "A" változatú mérleggel teljesíti. A készletek értékelése FIFO módszerrel (tényleges beszerzési áron) történik, külső hitelezőkkel nem rendelkezik. A cég vezetősége szerint jó piaci helyzetet mondhat magának, és ezt igyekszik is kihasználni. Tevékenységük színvonalának emelése útján piaci pozíciójuk növelésében gondolkodnak. Ezt mutatják azok a tényezők is, hogy osztalék jóváhagyására nem került sor az alapítás (2013) óta, a tárgyévi adózott eredmény minden évben visszaforgatják, a közelmúltban új bolthelyiséget nyitottak, illetve szolgáltatói tevékenységüket is bővítették a telefonon megrendelt termékek házhoz szállításával. Azt, hogy a vezetőség optimista hozzáállása megalapozott-e, objektív mutatószámok alkalmazásával kideríthető, melyek részletezésére a kutatási módszertan bemutatásában kerül sor.

3.3. A kutatási módszertan bemutatása

„Az üzleti vállalkozás olyan emberi tevékenység, amelynek alapvető célja, létének értelme fogyasztói igények kielégítése nyereség elérése mellett” (Chikán, 2008). Míg a Chikán által létrehozott fogalom általánosságban igazak a vállalkozásokra, a nyereség elérésére és a fogyasztói igények kielégítésére számos módon juthat el egy vállalkozás.

Megkülönböztetik őket egymástól külső (piac felvevőképessége, munkaerő minősége stb.) és belső (vezetőség terveit, termelési technológia stb.) tényezők egyaránt. Bár tökéletes informáltságra csak a közgazdasági modellekben van lehetőség, a gazdasági elemzés dolga minél közelebb kerülni a lehető legrelevánsabb és legpontosabb információkhoz, ezeket felfedni és megérteni.

A jövőbeni bizonytalanságok és kilátások némi szabályozására és tervezhetőségére úgy tud a vállalkozás szert tenni, ha jól ismeri működését és annak múltbéli hozadékait. A számos évre visszamenő vizsgálatok olyan információtartalommal bírhatnak a döntéshozók számára, melyek birtokában jobban átlátják a társaság tevékenységét, pénzügyi helyzetét, ezáltal teljesebb képet kaphatnak.

Csak ekkor beszélhetünk megalapozott döntéshozatalról, ekkor számíthatunk az információs különbségek kockázatának csökkenésével. Azonban egy vállalat esetében nemcsak a vezetőség érdeke betekintést nyerni annak eredményeibe. A szervezetek érintettjeinek tekintünk minden olyan résztvevőt, melyek befolyásolni képesek a szervezet céljainak megvalósítását.

Ezen érintettek a stakeholder-szemlélet közgazdaságtani elmélet alapján két csoportra bonthatók: belső és külső érintettek (Freeman, 1984). A belső információ-szolgáltatás érintettjei közé soroljuk a tulajdonosokat, a menedzsereket és az alkalmazottakat, a külső érintettek pedig a fogyasztókat, beszállítókat, befektetőket, versenytársakat, állami és önkormányzati intézményeket, érdekvédelmi csoportokat és helyi közösségeket.

Mindannyian más-más érdekekkel, így információigénnyel kapcsolódnak a vállalathoz, ezáltal a gazdasági elemzés más-más területe érdekelheti őket. A szállítók és vevők számára például fontos, hogy az üzleti kapcsolat kiszámítható legyen, fizetőképtelenség ne álljon fent az adott társaság kapcsán.

A tulajdonosok felől jogos elvárás a vállalkozás folyamatos jövedelemtermelése, ugyanígy a további külső befektetőknek is, hogy lehetőségük legyen alátámasztani a befektetéseiktől várható hozamot és kockázatot. Hasonlóan a munkavállalók csoportja is érdekelt lehet, sokuknak fontos, hogy egy folytonosan működni képes cégnek adják idejüket és szakértelmüket.

A vállalat gazdasági helyzete makroszinten pedig hozzájárul a színvonal fejlesztéséhez, a nyilvánosságra hozott adatok által pedig nagyobb bizalmat szavaz nekik a köz. Az elemzés mutatóinak így konzisztens, objektív, releváns és kellően alátámasztott képet kell mutatniuk a vizsgált társaságról.

Az érintett-mátrix célja, hogy a gazdasági elemzés során eredményül kapott adatok felhasználási körét bemutassam, a teljes kép érdekében információhoz jussunk a Ladány Magtár Kft. főbb érintetti köréről. Stakeholder minden olyan csoport vagy egyén, aki befolyásolhatja a szervezet céljainak megvalósítását, vagy érdekelt abban.

A SWOT egy olyan elemzési technika, amivel egy társaság életképességét vizsgálhatjuk meg (Gurl, 2017). Feltérképezi az elemzés tárgyának az erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit (angolul strengths, weaknesses, opportunities, threats kifejezések, melyek kezdőbetűi az elnevezését alkotják). Ezt a négy területet két kategóriára oszthatjuk fel: belső tényezőkre – ezekre van a vállalkozásnak ráhatása, belső adottságok és erőforrások, valamint külső tényezőkre – a társaság hatáskörén kívül esnek.

Az értékelés alapjául a dolgozatban a beszámoló adataiból számított mutatószámokat fogom alkalmazni, hiszen minden társaság által közzétett, nyilvános dokumentum, pontos információt tartalmaz és egy határozott időpontot, illetve időtartamot foglal össze. Mivel a pénzügyi

elemzések hagyományosan az összehasonlításra épülnek, az adatok relevanciáján túl fontos figyelni arra, hogy csak egymással tartalomban azonos mutatók összehasonlításának van értelme. A vizsgálat alapját az időbeli és/vagy térbeli összehasonlítások képezhetik. Az időbeli elemzésnél a számviteli beszámoló értékelése történhet egy meghatározott év (a beszámolási időszak) vagy több év (több éves beszámolási időszak) adatai alapján (Béhm, 1998), ezt fogom alkalmazni a Ladány Magtár Kft. esetében is.

A gazdasági elemzés alatt megkülönböztetünk abszolút és relatív mutatószámokat. Az abszolút mutatószámokat közvetlenül a társaság beszámolójából olvashatjuk ki közvetlenül. Az abszolút mutatószámok hordoznak fontos információkat, azonban nem mutatnak teljes rálátást arra a vizsgálandó területre, ezért ezeket elemzések kiindulópontjaként érdemes alkalmazni, ahhoz, hogy meghatározzuk a relatív vagy viszonyszámokat (Jakobs-Oestreicher, 2000). A viszonyszámok a beszámolóból könnyen előállíthatók és értelmezhetők, azonban fontos megjegyezni, hogy a közvetlen ok-okozati összefüggések feltárását általában nem teszik lehetővé. „A nagymértékben összegzett adatok egy általános képet adnak a vállalat gazdálkodásáról, segítenek bennünket abban, hogy meglássuk a problémákat, és megtudjuk, hol keressük a problémák forrását, de nem adnak választ a problémák okaira” (Musinszki, 2016). Ezen felül csak a múltbeli teljesítmény alakulásának mérőszámai, sokszor kevésbé lehet a vállalat jövőbeni teljesítményét előre vetíteni általuk.

A vagyoni helyzetet ismertető mutatószámok egy társaság beszámolójának mérlegéből számíthatók, hiszen a mérleg az a pénzügyi jelentés, mely a vállalkozás vagyonát tartalmazza. A számított értékeket a dolgozatban a tárgyévi és az azt megelőző évek adatainak összehasonlításával értelmezzük. Az egyes eszköz és forrás csoportok megoszlásának alakulása a vizsgált évek adatira vonatkozóan jelentős változásokra hívhatja fel a figyelmet és olyan problémákra mutathatnak rá, melyek részletesebb elemzést igényelhetnek a későbbiek során.

A vagyoni helyzet elemzése során kétféle módon képezhetünk mutatószámokat. Vertikális elemzés során mutatószámok számításához szükséges adatok csak a mérleg eszköz (eszközszerkezeti mutatók), vagy csak a mérleg forrás oldaláról (forrásszerkezeti mutatók) származnak. A mérleg szerkezeti összetétel alakulásának elemzésekor bármelyik mérleg sor viszonyítható a kapcsolódó részösszeghez, vagy mérlegfőösszeghez. Ezek közül a dolgozat során alkalmazottak a következők, melyek képleteit az 5. számú melléklet tartalmazza:

- befektetett eszközök aránya
- forgóeszközök aránya

- aktív időbeli elhatárolások aránya
- készletek részaránya
- követelések részaránya
- pénzeszközök részaránya
- saját tőke aránya
- céltartalékok aránya
- kötelezettségek aránya
- passzív időbeli elhatárolások aránya
- tőkeellátottság
- tőkefeszültség
- saját tőke-jegyzett tőke aránya.

Horizontális elemzés során a mutatószámok a mérleg eszközoldali és forrásoldali adatai egyaránt használhatók (Siklósi, 2011). Ezek a horizontális mutatók alkalmasak főként a fedezettségi számításokra (pl. befektetett eszközök fedezete vagy nettó forgótőke). Mivel ebben a témában jelentős mennyiségű szakirodalom létezik, érdemes megvizsgálni ezek egységességét, esetleges ellentmondásait. Például a vagyoni helyzet elemzéséhez gyakran használt nettó forgótőke értelmezése több helyen is eltér. Számításának képlete:

$$\text{Nettó forgótőke} = \text{Forgóeszközök} - \text{Rövid lejáratú kötelezettségek.}$$

Több szerző a fenti algoritmust tartja a forgótőke fogalmának is, azaz a nettó forgótőkével veszik egyenlőnek (Béhm, 1994). Viszont Szálteleki szerint a nettó forgótőke az alábbiak szerint alakul:

$$\begin{aligned} \text{Nettó forgótőke} = \\ (\text{Saját tőke} + \text{Hátrasorolt kötelezettségek} + \text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}) \\ - \text{Befektetett eszközök.} \end{aligned}$$

„Mivel a forgótőke és a működő tőke (a forgótőke befektetett eszközökkel növelt értéke) meghatározott nagyságrendű vagyon állományértékét jeleníti meg forintban kifejezve, ezért az negatív nem lehet” (Szálteleki, 2018). A nettó forgótőke viszont lehet pozitív, nulla és negatív is. Szálteleki szerint ebből viszont a matematikai ellentmondás miatt az következik, hogy „a nettó forgótőke nem lehet azonos a gazdasági értelemben vett forgótőkével és ezért a működő

tőke sem lehet azonos a befektetett eszközök és a nettó forgótőke összegével” (Száltelegi, 2018). A dolgozat elemző részében tehát különösen ügyelni kell a fenti képletek alapján történő számításra, mert a nettó forgótőkének a forgótőkével való egyenlővé tétele és hibás és téves következtetések levonásához vezethet. A mérleg adatai alapján számított nettó forgótőke a vállalat finanszírozási stratégiájára enged rálátást.

A pénzügyi helyzet vizsgálata alapvetően két területre terjed ki: „meg kell vizsgálni a vállalkozás adósságállományát (eladósodottságának mértékét), valamint likviditását (rövid távú fizetőképességét)” (Takács, 2008). Ezen felül a dolgozat a hatékonysággal és jövedelmezőséggel is foglalkozni fog. A vállalat pénzügyi elemzése során alkalmazott mutatószámok fő csoportjai, melyek a további fejezetekben részletezésre kerülnek: likviditási mutatók, tőkeáttételi mutatók, hatékonysági mutatók és jövedelmezőségi mutatók.

A likviditás a vállalkozás azon képességét jelenti, hogy eleget tud-e tenni a fizetési kötelezettségeinek adott időpontban. A likviditási mutatók tehát a társaság fizetőképességét vizsgálja, a forgóeszközök és rövid lejáratú kötelezettségek arányának elemzésével – vizsgálható rövid és hosszútávra egyaránt. „A vállalkozások likviditásának meghatározásánál a rendelkezésre álló és szokásos üzletmenet mellett előteremthető pénzügyi eszközöket állítják szembe az adott időpontban esedékes kötelezettségekkel” (Béhm, 1998). Ha a rövid távú kiadások és a rövid lejáratú kötelezettségek meghaladják a rendelkezésre álló likvid eszközöket, akkor feszített vagy gyenge likviditásról beszélhetünk. Bár átmeneti problémákkal a legtöbb vállalkozás szembesül, ezeket a nehézségeket is kezelni kell, hiszen, ha a rövid távú likviditás nem megfelelő, akkor komoly gondok merülhetnek fel például az adók, járulékok időben való teljesítésében is. Amennyiben a fizetőképtelenség tartós, érdemes lehet a társaság üzleti modelljében keresni a probléma gyökerét. A leggyakrabban használt likviditási mutatók, melyek a dolgozatban szerepet kapnak a következők, képleteiket pedig a 6. számú melléklet foglalja össze:

- likviditási ráta
- likviditási gyorsráta
- pénzhányad mutató
- hitelfedezettségi mutató.

A tőkeáttételi mutatók a vállalat finanszírozási szerkezetét jellemzik, megmutatják, hogy a vállalathoz milyen mértékben járul hozzá saját, valamint idegen forrás. Ennek a finanszírozási szerkezetnek a függvényében alakul a társaság pénzügyi kockázata: minél nagyobb a hitel/tőke

aránya a vállalat finanszírozási szerkezetében, annál nagyobbak tekinthető ez a fajta kockázat (Palinkó, 2006). Mivel elemzésükhöz forrásoldali adatokat használunk fel, ezért a tőkeáttételi mutatók vertikális mutatószámoknak tekinthetők. Számos mutatószámot megkülönböztethetünk a témában, azonban a dolgozat során csak az alábbi kerül felhasználásra:

- eladósodottság foka.

A hatékonyság a tevékenységünk sikerességének egyik mérőszáma üzemgazdasági szempontokat figyelembe véve. A hatékonyság bizonyos összefüggésben áll az eredményességgel, azonban ezek kapcsolata is irodalomról irodalomra változó. Erdei a hatékonyságot az eredményesség egy részeként fogja fel, míg Csete épp fordítva, ő a hatékonyságot gondolja tágabb kategóriának, Czékus pedig a hatékonyságot egyenlővé teszi az eredményességgel: „gazdasági értelemben a hatékonyság, a gazdálkodás eredményességének kifejezése. Mérése a ráfordítások és az eredmény egybevetésével történik” (Czékus, 2004-t idézi Nábrádi, 2006). Egy dolog közös azonban mindegyikben, hogy a hatékonyság azt fejezi ki, hogy mennyi érték, többletérték állítható elő egységnyi ráfordítással. Így hatékonysági mutatók úgy számíthatók, hogy a társaság eszközeibe történő befektetést az időszakban elért eredményhez viszonyítjuk. Ez alapján derül ki milyen gyorsan, hányszor térül meg a vizsgált periódusban, tehát az eszközök eredménytermelő képességét méri. A szakirodalom megközelítésében a hatékonysági mutatók kifejezik, „hogyan mennyi idő szükséges ahhoz, hogy a különböző eszközcsoportokban lekötött tőke hozamot termeljen, azaz pénzzé váljon. Mivel a pénzeszköz a leglikvidebb formája az eszközöknek, így a vállalat likviditásával is összefüggésben lehet közvetetten. „Minél gyorsabb a megtérülés, annál kisebb tőkelekötéssel biztosítható a vállalat folyamatos működése, és közvetetten annál nagyobb a lekötött tőke egységére jutó hozam” (Palinkó, 2006). Legelterjedtebb hatékonysági mutatók a következők:

- készletek forgási sebessége
- nettó forgótőke forgási sebessége
- tárgyi eszközök hatékonysága
- tárgyi eszköz igényesség
- munkaerő hatékonyság
- munkaerő igényesség.

A vállalkozás gazdálkodása akkor jövedelmező, ha egy adott időszakot (általában a beszámoló esetében egy évet) vizsgálva a bevételei meghaladják a költségeket és ráfordításokat, így az adózás előtti eredmény pozitív, azaz nyereség keletkezett. „A jövedelmezőségi mutatók az

üzleti kockázatot mérik, a vállalkozás működésének eredményességét fejezik ki; az eredmény létrehozásában közreműködő tényezők hozamát szemléltetik. A jövedelmezőség kifejezése lehetséges százalékban vagy forintban” (Béhm, 1998). A jövedelmezőségi mutatók világítanak rá arra, hogy a tulajdonosok és hitelezők által a vállalkozás rendelkezésére bocsátott forrásokat bizonyos időszakban mennyire volt képes hasznosítani a társaság. Ezek a források számos formában megjelenhetnek, így ezek alapján az alábbi jövedelmezőségi mutatókat különböztetjük meg (7. számú mellékletben figyelhetők meg a számításhoz használt képletek):

- eszközarányos jövedelmezőség
- tőkearányos jövedelmezőség
- árbevétel-arányos jövedelmezőség
- élőmunka-arányos jövedelmezőség.

3.4. A Ladány Magtár Kft. elemzésének eredményei

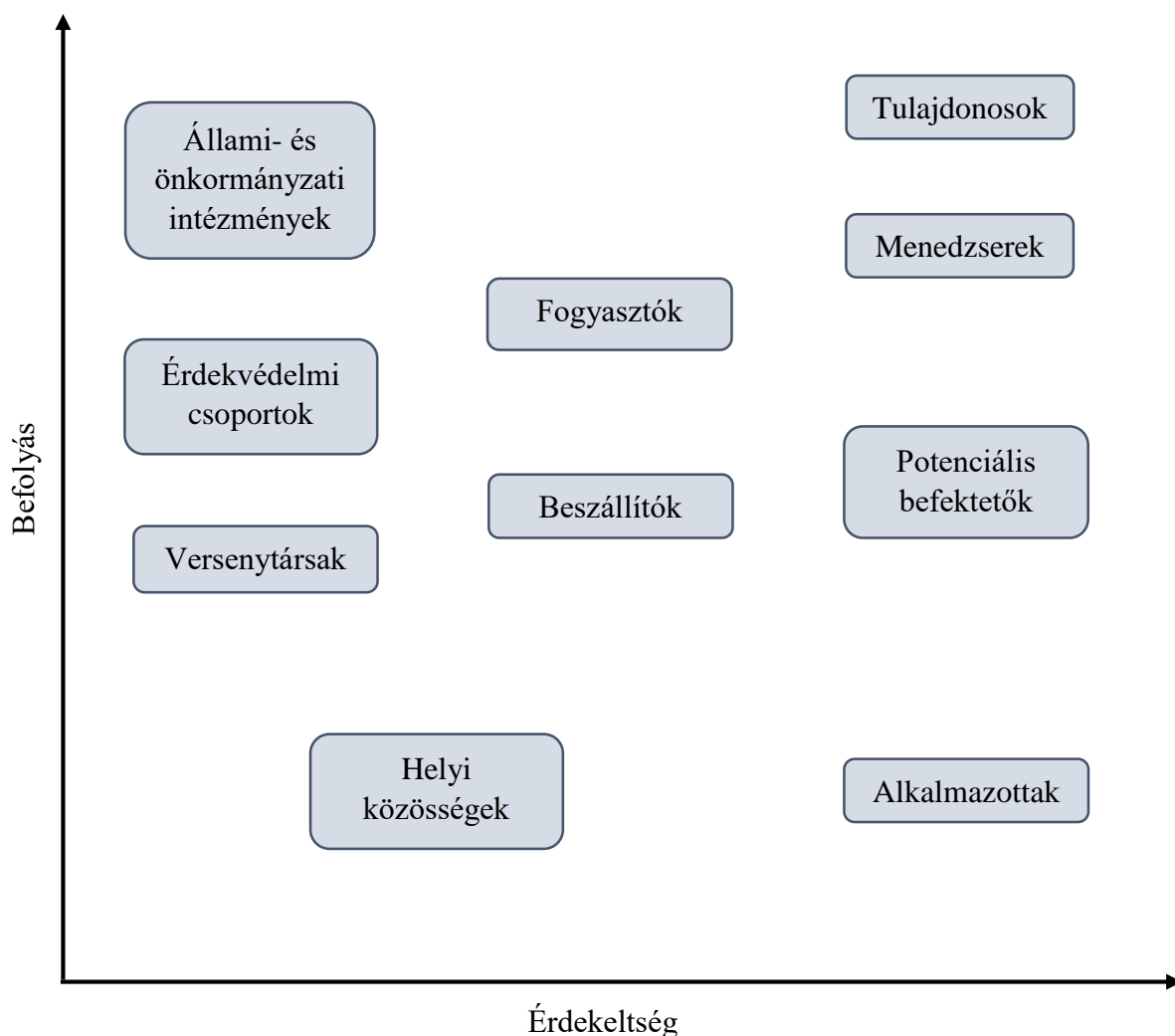
3.4.1. A Ladány Magtár Kft. SWOT-analízise és érintett-mátrixa

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> - helyi gazdákkal kialakult szerteágazó kapcsolati tőke - tanácsadás nyújtása az értékesített termékhez - vezetőség mezőgazdaságban szerzett tapasztalata - kiegészítő szolgáltatások elérhetősége és gazdáknak való ajánlása - nyitott és optimista hozzáállású vezetőség 	<ul style="list-style-type: none"> - munkavállalók aránytalan terheltsége - nem a vállalkozás igényeire szabott készletnyilvántartó rendszer - ki nem alakult hatás- és feladatkörök - rendszeres pénzügyi kimutatások hiánya
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> - volatilis árkörnyezet, mely nagyobb árréshez vezethet - egyes árukészlet hiánya miatt megnőtt kereslet - két bolthelyiséggel szélesebb körben való megismertetés - szakmai konferenciák nagy száma 	<ul style="list-style-type: none"> - megfelelően képzett és motivált munkaerő hiánya - beszállítói kapacitás csökkenése - árukészlet beszerzési árának drasztikus emelkedése - vásárlók fizetéseképtelensége, felvevőpiac zsugorodása - méretgazdaságosságban erősödő konkurencia

1. ábra: A Ladány Magtár Kft. SWOT-analízise

Forrás: saját szerkesztés

A saját vizsgálatot kiegészítve SWOT-analízist is készíték (2. ábra), melynek alapja a vizsgált vállalkozás vezetőségével készített interjún alapszik. Segítségével elemezhetjük és megérthetjük a vállalkozás jelenlegi helyzetét, megtervezhetjük a jövőbeni stratégiai lépéseit és értelmezhetjük a múltbéli adatok alakulását. A SWOT-analízis azért is nyújthat segítséget a gazdasági elemzés során, mert rávilágíthat a már fennálló okokra. A számított mutatószámokból sokszor csak a probléma megléte olvasható ki, hogy pontosan milyen tényezők okozzák azt, ahhoz elengedhetetlen a vezetőséggel való kommunikáció és a fentiekhez hasonló felmérések elkészülte.

2. ábra: A Ladány Magtár Kft. érintett-mátrixa

Forrás: saját szerkesztés

A releváns érintettek azonosítása után azok mátrixba rendezhetők befolyásolási erejük, illetve érdekeltségi fokuk alapján (1. ábra). Segítségével szemléltethető az az erőter, amelyben a vállalat tevékenykedik, valamint az érintettek várható viselkedése is előre jelezhető. Elkészítése

az adott vállalat érintettjei teljes körének feltárását jelenti, viszont folyamatosan változhat, így meghatározott időközönként felülbírálni szükséges. A mátrixban elfoglalt helyük alapján az érintettekkel való interakcióra is adható javaslat:

- alacsony érdekeltség, alacsony befolyás – érintettek informálása
- magas érdekeltség, alacsony befolyás – érintettekkel való konzultálás
- alacsony érdekeltség, magas befolyás – érintettek bevonása
- magas érdekeltség, magas befolyás – érintettek partnerré tétele.

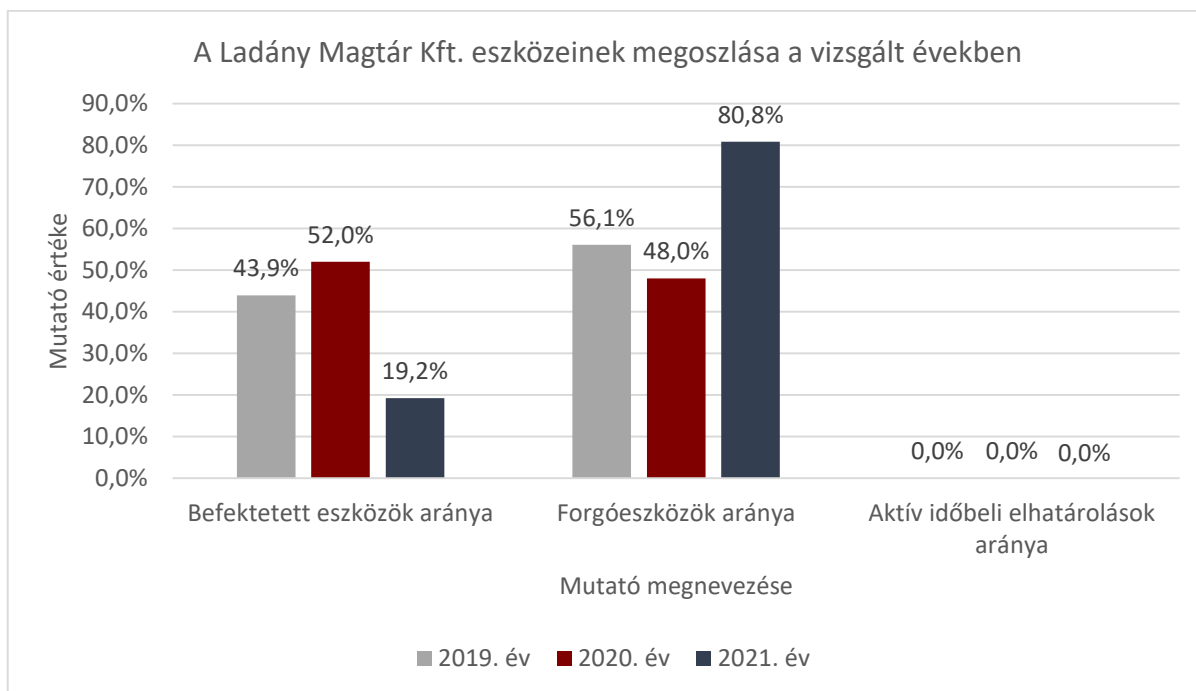
3.4.2. A Ladány Magtár Kft. mérlegadatai és a vagyoni helyzete

A dolgozat fő elemei a vizsgált társaság vagyoni, valamint pénzügyi helyzetének mutatószámait mutatják be, melyek közül a vagyoni helyzetet szeretném elsősorban részletezni a vállalkozás mérlegadatainak elemzésével.

1. táblázat: A Ladány Magtár Kft. eszközeinek megoszlása a vizsgált években

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Befektetett eszközök aránya	43,9%	52,0%	19,2%
Forgóeszközök aránya	56,1%	48,0%	80,8%
Aktív időbeli elhatárolások aránya	0,0%	0,0%	0,0%

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

3. ábra: A Ladány Magtár Kft. eszközeinek megoszlása a vizsgált években

Forrás: saját szerkesztés

A szakirodalomban is kifejtett eszközök és források megoszlásának számítása alkalmas lehet arra, hogy rámutat a fontosabb gazdálkodási folyamatokra és egyben ráirányíthatják a figyelmet a mélyebben vizsgálatot igénylő vagyonelemekre. Az eszköz oldal adataiból úgynevezett eszközszerkezeti mutatók számszerűsíthetők, amelyekkel az eszközállományon belül érvényesülő fontosabb arányok és azok változásai vizsgálhatók. Az eszközszerkezeti mutatók közül a befektetett eszközök, a forgóeszközök és aktív időbeli elhatárolások értékét viszonyítottam az összes eszköz értékéhez, mivel az egyszerűsített beszámoló struktúrájában ezek a fő eszközosorok.

A 2019, 2020 és 2021-es években számított mutatókat a fenti 1. táblázat, illetve a 3. ábra szemlélteti. A befektetett eszközök aránya mutató megmutatja a vállalkozás tőkeigényességét, hiszen a tartós befektetett eszközök lekötik a tőkét, egy éven túl térülnek meg. A befektetett eszközök aránya csak 2021-ben 30% alatti, ami azt jelenti, hogy a szakirodalom szerint a vizsgált évek közül az első kettőben volt a mutató elfogadható tartományban (30% és 70% között). Azonban egy mutató elfogadhatóságának határértékeit mindig szkeptikusan kell kezelnünk, hiszen például a Ladány Magtár Kft. profiljában a fő bevételi forrás a készletek értékesítése, így a befektetett eszközök alacsonyabb állománya nem vetít előre feltétlen problémát. A bolthelyiség bérlet keretében áll rendelkezésre, így ingatlannal nem rendelkezik a társaság, befektetett pénzügyi eszközei nincsenek, a tárgyi eszközök között pedig egy rázógépet tartanak nyilván, melynek bérbeadásával igyekeznek diverzifikálni a szolgáltatásokat. Így a befektetett eszközök aránya mindig megvizsgálandó abból a szempontból, hogy a vizsgált társaság milyen szektorban tevékenykedik. A forgóeszközök aránya arról tájékoztat, hogy az összes eszköz között milyen arányt képvisel a rövidtávon befektetett eszközök értéke. A mutató értéke 2021-ben tetőzik a három vizsgált év közül, melynek oka, hogy a vállalkozás további egy bolttal bővült az évben, így a készletei és a vevőkövetelése is megnövekedtek. Az aktív időbeli elhatárolások nem képviselnek arányt az eszközökön belül egyik évben sem.

A forgóeszközök részarányának alakulását a következő mutatók segítségével írhatjuk le, melyet a 2. táblázat és a 4. ábra tartalmaz:

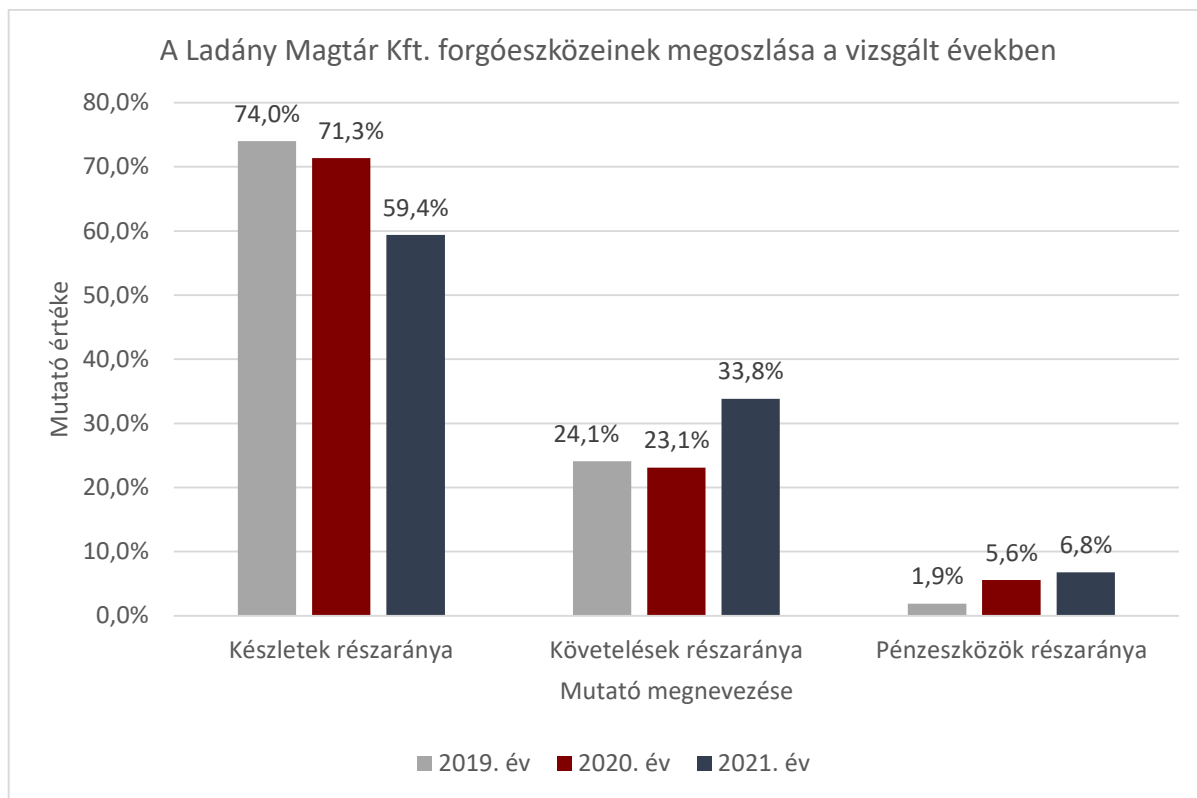
2. táblázat: A Ladány Magtár Kft. forgóeszközeinek megoszlása a vizsgált években

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Készletek részaránya	74,0%	71,3%	59,4%
Követelések részaránya	24,1%	23,1%	33,8%
Pénzeszközök részaránya	1,9%	5,6%	6,8%

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

A készletek részaránya mutató a szakirodalom szerint szintén akkor elfogadható, ha 30% és 70% közötti értéket vesz fel a korábban vizsgált befektetett eszközök arányához hasonlóan. Az első két vizsgált évben szinte azonosak a mutatók, meghaladják a 70 százalékot is, azonban 2021-re mérséklődés tapasztalható. Bár a készletek mennyiségben és értékben is nagyot ugrik a 2021-es évben (több mint hétszeresére nő az előző évhez képest), a vevőkövetelések ennél még nagyobb mértékben való növekedése a készletek részarányának csökkenését idézi elő. A forgóeszközök másik jelentős csoportjának, a követeléseknek elemzése azért kiemelkedően fontos, mert alakulása szorosan összefügg a vállalkozás pénzállományának alakulásával és közvetlen hatása van a likviditási helyzetre. A követelések részaránya mutató 2019-ben 24,1%, 2020-ra csökkent 1 százalékponttal, majd 2021-re a jelentősen növekedett, ami a követeléseken belül a vevőkövetelések állományának növekedése miatt következett be.

Bár a vevőkövetelésekre nem szolgál információval az egyszerűsített beszámoló, a vállalkozás ügyvezetőjével kerültek az adatok egyeztetésre, főleg azért, mert a követelések alakulásán belül kiemelt figyelmet érdemelnek a vevőkövetelések. Annak alakulása fontos következtetésekre vezethet, mint pl. milyen fizetési határidőt szabunk a vevőink számára, mekkora a nem fizető vevők állománya, ezek behajthatatlannak minősülnek-e vagy sem stb. Az ügyvezetésnek ezzel meghatározott időközönként (de legalább a gazdasági év végével) tisztában kell lennie. A társaság pénzeszközeit a pénztár és a bankbetétek alkotják, amelyek aránya csekély, viszont évről évre gyarapodást láthatunk a pénzeszközök részarányában (2019-ben 1,9%, 2020-ban 5,6%, míg 2021-ben 6,8% a mutató értéke), annak ellenére, hogy a vevőkövetelések inkább nőttek és a készletek értéke pedig csökkenő pályára állt. Értékpapírokkal nem rendelkezik a társaság, így ennek részaránya nem került kiszámításra. A követelések részletesebb megismerését (mely a dolgozatnak nem tárgya) a jövőben elengedhetetlennek tartok, mivel a Ladány Magtár Kft. számára ezen eszközkategória menedzselése jelent a legnagyobb kihívást.

4. ábra: A Ladány Magtár Kft. forgóeszközeinek megoszlása a vizsgált években

Forrás: saját szerkesztés

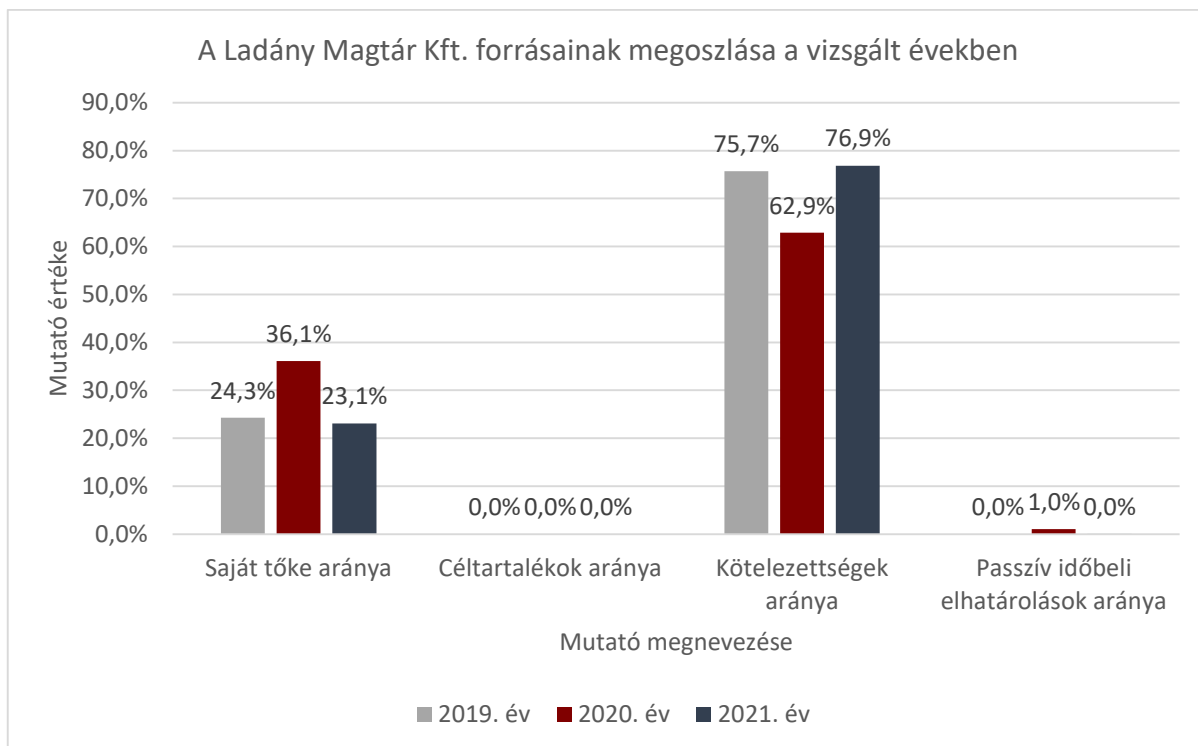
A források elemzése során választ kapunk arra, hogy a vállalkozás működését milyen mértékben fedezi saját forrásból vagy idegen forrásból. A források megoszlási mutatói közül elsősorban a saját tőke arányát vizsgáltam, mely arra ad választ, hogy a vállalkozás milyen megoszlásban rendelkezik saját forrással.

3. táblázat: A Ladány Magtár Kft. forrásainak megoszlása a vizsgált

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Saját tőke aránya	24,3%	36,1%	23,1%
Céltartalékok aránya	0,0%	0,0%	0,0%
Kötelezettségek aránya	75,7%	62,9%	76,9%
Passzív időbeli elhatárolások aránya	0,0%	1,0%	0,0%

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

A kapcsolódó eredményeket a 3. számú táblázatban és 5. ábrán foglaltam össze. A számított értékek először növekvő, majd újra csökkenő tendenciát mutatnak, a kötelezettségek ellentétes irányú alakulásával magyarázható.

5. ábra: A Ladány Magtár Kft. forrásainak megoszlása a vizsgált években

Forrás: saját szerkesztés

A saját tőke aránya a hitelkockázat mértékét és a stabilitást is megmutatja. Minél nagyobb az értéke, annál kisebb az idegen forrás aránya, így a vállalkozást érintő kockázat is kevesebb. Általánosságban a 30% alatti értéket tartjuk kritikusnak (ez esetben a Ladány Magtár Kft. a vizsgált évek közül csak 2020-ban remekelt), de fontos szem előtt tartani, hogy minden vállalkozás más igényekkel rendelkezik, így az, hogy milyen mértékben éri meg idegen forrásból fedezni, az esetenként változó lehet. A céltartalékokon belül láthatjuk, hogy egyik évben sem képeztek céltartalékot. Nem elhanyagolható az idegen források elemzése sem, mely keretében a kötelezettségek arányát elemzem. A mutató nagyságrendje jelzi a vállalkozás idegen tőkére utaltságát, hogy a vállalkozás tevékenysége során mennyiben támaszkodik külső finanszírozásra, viszont általánosan nem adható meg optimális vagy kritikusnak tekinthető sarokszám. A mutató értéke először csökkenést, majd növekedést jelez, melyből az idegen forrásra való támaszkodás mértéke nem leszűrhető. A vállalkozás kötelezettségeit kizárólag rövid lejáratú kötelezettségek alkotják (szállítói tartozások), hátrasorolt kötelezettsége egyik vizsgált évben sem volt, hitelekkel, hosszú lejáratú kötelezettségekkel sem rendelkezik. A vállalkozásnál a passzív időbeli elhatárolások elhanyagolható mértékben jelentkeztek csak a 2020-as évben, egyébként nem vesznek fel értéket általában, ami arra utal, hogy a vállalkozásnál nem került sor elhatárolásra halasztott bevétel. Ennek viszont érdemes lehet

utánajárni, hiszen 2021-ben egy GINOP támogatással bővült a társaság, melyet, ha tárgyi eszköz beruházásra kapta, jogszabályi kötelezettsége halasztott bevételként elhatárolni, és az eszköz használatba vétele után az értékcsökkenés arányában feloldani a jövőben.

A fedezettségi mutatók a vállalkozás pénzügyi biztonságának megítélésére szolgálnak (lásd: 4. táblázat). Kiegyensúlyozottnak akkor tekinthető, ha a források lejáratát, illetve az eszközök megtérülése összhangban vannak egymással, a lekötött eszközök hosszú lejáratú forrásokkal vannak fedezve.

4. táblázat: A Ladány Magtár Kft. fedezettségi mutatói a vizsgált években

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Befektetett eszközök fedezete	55,3%	69,4%	120,3%
Nettó forgótőke (eFt)	-13 898	-7 863	10 018

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

A Ladány Magtár Kft. fedezettségi szempontból a 2021-es évben nyújt kiemelkedő teljesítményt, hiszen ekkor a befektetett eszközök fedezete 120,3%-os (100% feletti érték esetén minősül megfelelőnek a mutató). Az vizsgált évek során folyamatosan növekedő tendencia mutatkozik, mely kedvezőnek mondható, viszont látszik, hogy a 2019-es és 2020-as évben a vállalkozás nem volt képes a befektetett eszközeit tartós forrással finanszírozni. Hasonló következtetéseket vonhatunk le a nettó forgótőke alakulásáról is. A nettó forgótőke a vállalkozás fizetőképességének alakulását mutatja, mely az elemzett társaság esetében drasztikusan növekszik, a pénzügyi stabilitás egyre nagyobb hangsúlyra tesz szert a három év során.

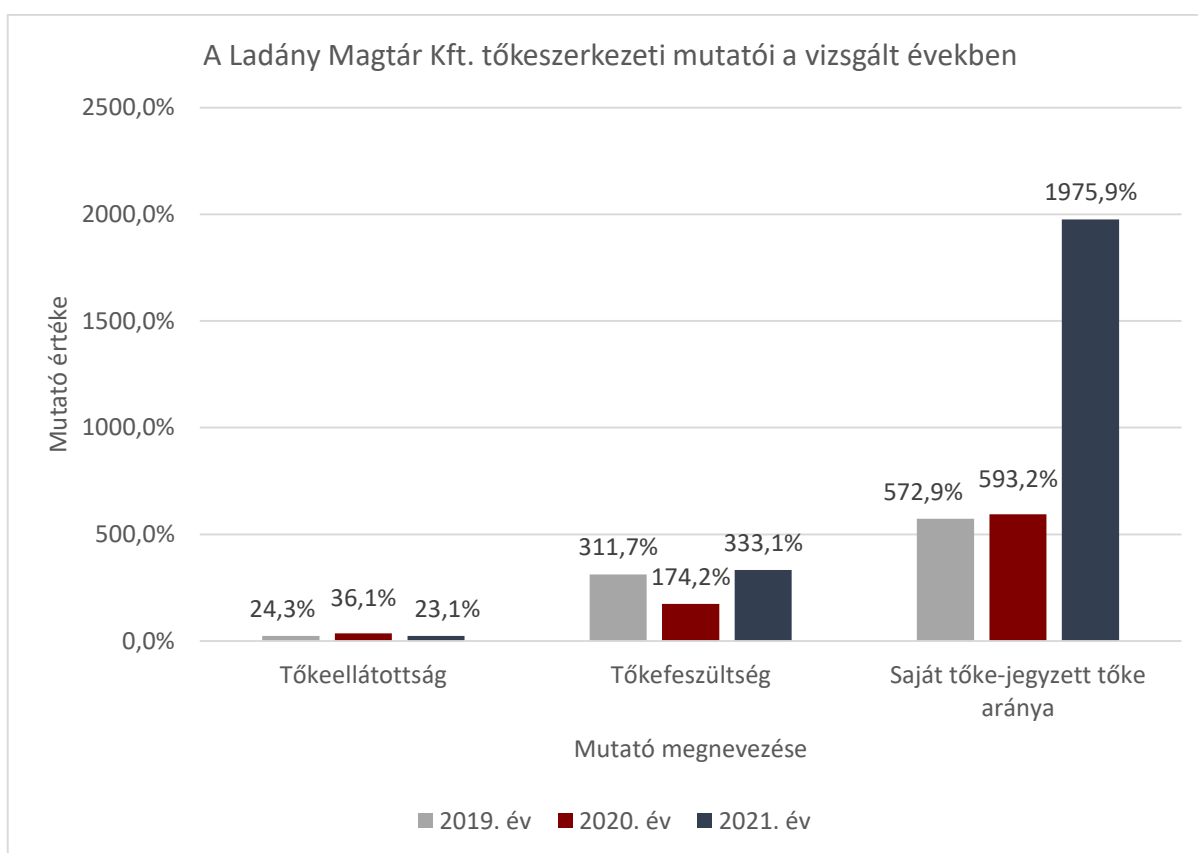
Az mérleg alapján tőkeszerkezeti mutatók is képezhetők a vagyoni helyzet elemzése érdekében (5. táblázat és 6. ábra). A vagyoni helyzet keretein belül gyakran számított mutatószám a tőkeellátottság, amely a saját tőke arányát mutatja az összes forráson belül. A tőkeellátottság mutató alapvetően arra utal, hogy a tulajdonosi kör milyen mértékben kívánja ellátni a vállalkozást saját forrással. A mutató értékelésekor figyelembe kell venni a vizsgált vállalkozás tevékenységének tőkeigényét, ez eltérő lehet termelő, kereskedelmi vagy szolgáltató tevékenység esetén. A tőkeellátottság mutatójának alakulását tekintve jellemzően a növekedés minősíthető megfelelőnek. Az érték akkor kedvező, ha 70% feletti. Azonban a tőkeellátottság egyik vizsgált évben sem éri el ezt az értéket, bár 2020-ra javul, a következő évben újra lecsökkent. A csökkenés arra utal, hogy a társaságnak a saját tőkével szemben túl sok a kötelezettsége. Ez leginkább a szállítókkal szembeni tartozások miatt van így, ezért nem

tekinthető kifejezetten negatív jelenségnek. A tőkefeszültség mutatójának értéke minél magasabb, annál rosszabbnak mondható a vagyoni helyzet, minél több az idegen tőke, annál inkább eladósodott a vállalkozás.

5. táblázat: A Ladány Magtár Kft. tőkeszerkezeti mutatói a vizsgált években

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Tőkeellátottság	24,3%	36,1%	23,1%
Tőkefeszültség	311,7%	174,2%	333,1%
Saját tőke-jegyzett tőke aránya	572,9%	593,2%	1975,9%

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

6. ábra: A Ladány Magtár Kft. tőkeszerkezeti mutatói a vizsgált években

Forrás: saját szerkesztés

Azonban a Ladány Magtár Kft. kizárólag szállítói tartozásokkal rendelkezik a kötelezettségein belül (nincsenek hitelei, hosszú lejáratú kötelezettségei), így nem mondható kedvezőtlennek a vagyoni helyzete. A saját tőke-jegyzett tőke aránya azt fejezi ki, hogy a jegyzett tőkét mennyivel sikerült gyarapítani az évek során (nyereséges vállalkozás esetében – amennyiben az nem fizet osztalékot – folyamatosan nőhet ez az arány, hiszen a növekvő eredménytartalékot

a saját tőke részeként tartjuk nyilván). A Ladány Magtár Kft. esetében a mutató egyre nagyobb értéket vett fel, más korábban értékelt mutatóhoz hasonlóan a 2021-es év tekinthető rendkívülinek. A saját tőke alakulásában a lekötött tartalék és az utolsó vizsgált év adózott eredménye játszott szerepet, a jegyzett tőke változatlan értéken szerepel a mérlegben. Fontos szerepet tölthet be, ha a társaság saját tőkéje a törzstőke felére csökken, ilyenkor jogszabályi előírás a tőke rendezésére irányuló lépéseket elindítani, mely lehet pótbefizetés vagy tőkeemelés.

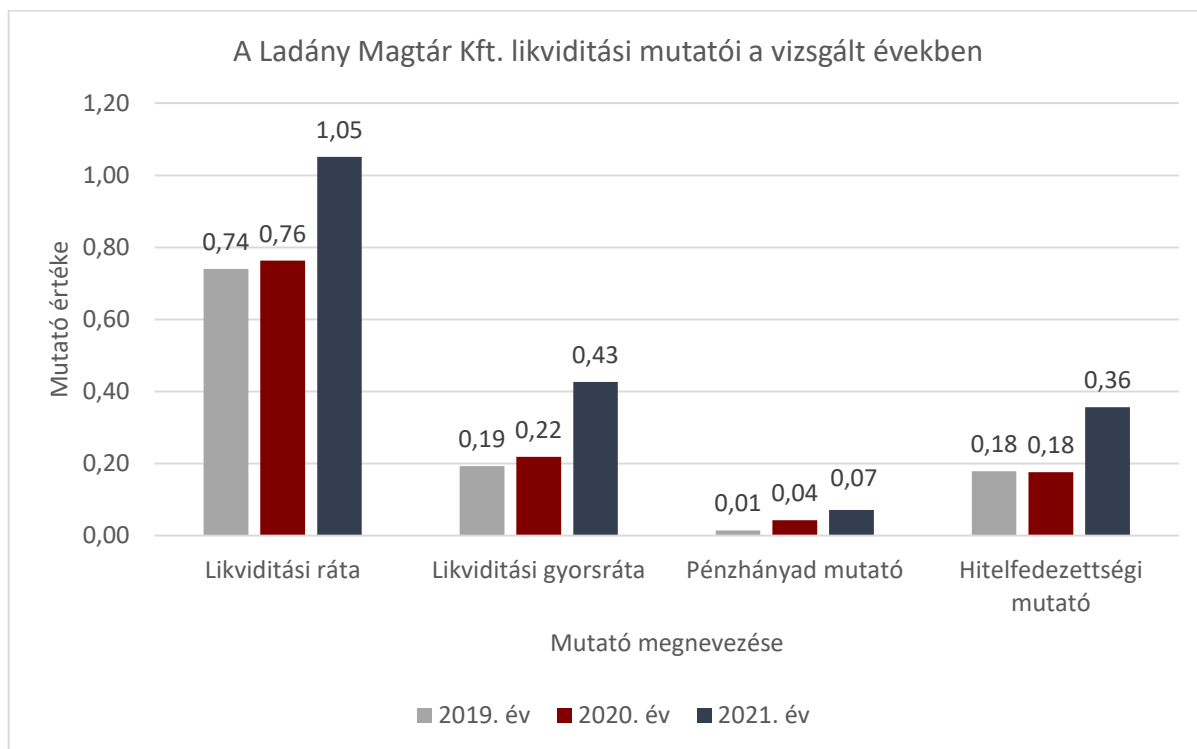
3.4.3. A Ladány Magtár Kft. likviditási mutatói

A fenti 6. táblázat és az 7. ábra szemlélteti a Ladány Magtár Kft. likviditási mutatóit. A leggyakrabban használt, a likviditási ráta, mely a forgóeszközöket veti össze a rövid lejáratú kötelezettségek összegével. Ha számított értéke <1 , akkor fennáll a fizetéképtelenség veszélye. Több korábbi mutatóhoz hasonlóan a 2019. és 2020. évben kritikus a társaság ezen mutatója, azonban 2021-re a likviditás is jelentős mértékben javul. Hasonló tendenciát figyelhetünk meg a likviditási gyorsráta esetében is, mely a likviditási ráta egy finomított változata (a készletekkel korrigálja a forgóeszközöket), így a vizsgált vállalkozás esetében csak a pénzeszközöket és a követeléseket tekinti az egy évben belül lejáratú kötelezettségek fedezeteként. Optimális értéként a szakirodalom szintén 1 felett tartja, viszont fontos megvizsgálunk azt, hogy az adott vállalkozásnak valóban szükséges-e ilyen szinten likvidnek lennie, hiszen a túlzott likviditás ronthatja a vállalat jövedelmezőségét. Ebben nyújthat segítséget a pénzhányad mutató. Magas értéke sok esetben inkább arra utal, hogy a vállalkozásnak túl sok a szabad lekötetlen pénzeszköze, így a mutató optimális esetben a 1,6-1,8 tartományban helyezkedik el. A Ladány Magtár Kft. viszont súlyos mértékben elmarad ettől mindhárom évben. A hitelfedezeti mutató megmutatja, hogy az egy éven belül befolyó pénzeszközök, milyen mértékben fedezik az egy éven belül esedékes kötelezettségeket. A mutató az első két vizsgált évben megegyező (0,18), 2021-ben pedig némileg több mint egyharmad részben fedezik a rövid lejáratú kötelezettségeket a követelések, vagyis a szállítói tartozások nagyobb mértékben, mint a vevői követelések. Az itt bemutatott mutatók értékelésekor nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a mutatók mindegyike statikus, a mérleg fordulónapjára számított, így érdemes lehet a gazdasági év zárásától gyakrabban követni a vállalkozás likviditását (főként azért, mert a Ladány Magtár Kft. működése szezonális, a likviditási mutató értékei valószínűleg nagyobbak lennének a tavaszi időszakban). Ettől függetlenül a likviditás egy javítandó terület a vállalkozás számára.

6. táblázat: A Ladány Magtár Kft. likviditási mutatói a vizsgált években

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Likviditási ráta	0,74	0,76	1,05
Likviditási gyorsráta	0,19	0,22	0,43
Pénzhányad mutató	0,01	0,04	0,07
Hitelfedezettségi mutató	0,18	0,18	0,36

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

7. ábra: A Ladány Magtár Kft. likviditási mutatói a vizsgált években

Forrás: saját szerkesztés

3.4.4. A Ladány Magtár Kft. tőkeáttételi mutatói

Bár tőkeáttételi mutatót számos különböző módon számíthatunk (pl. adósságállomány aránya, adósságállomány fedezettsége, idegentőke-saját tőke aránya), a dolgozat tárgyául választott vállalkozás esetében azonban csak egy került számításra, melynek oka, hogy a tőkeáttételi mutatók többsége számol az adósságállománnyal, azaz hosszú lejáratú kötelezettségekkel, ezekkel pedig a Ladány Magtár Kft. nem rendelkezik. Az eladósodottság foka mutató azonban a kötelezettségeket arányosítja az összes eszközhöz, így helyesen alkalmazható a vizsgált cég esetében is (7. táblázat). 2019-től nem elhanyagolható csökkenés következett be a számított mutatóban, azonban 2021-re újra hasonló értéket vesz fel, mint az első évben. Ennek oka, hogy a kötelezettségek nagyobb mértékben nőttek, mint az eszközök, azonban eladósodottnak

egyáltalán nem tekinthető a társaság a mutató alapján.

7. táblázat: A Ladány Magtár Kft. tőkeáttételi mutatói a vizsgált években

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Eladósodottság foka	75,7%	62,9%	76,9%

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

3.4.5. A Ladány Magtár Kft. hatékonysági mutatói

A hatékonyság fogalma alatt az erőforrások felhasználásának gazdaságosságát értjük. A hatékonysági mutatók egy fajtája a forgási sebességet mérő jelzőszámok, amelyek megmutatják, hogy az meghatározott eszközcsoportok milyen gyorsan fordulnak meg az adott időszak árbevételének realizálása alatt. A hatékonysági mutatókat a 8. számú táblázatban foglaltam össze. Ha az elemzett eszközcsoport a készletek, akkor készletek forgási sebességéről beszélünk. Ez esetben minél magasabb a mutató, annál inkább pozitívan értékelhető a készletpolitika. Az érték először növekedő tendenciát mutat, majd 2021-re még alacsonyabb lesz, mint az első vizsgált évben, melynek oka, hogy Ladány Magtár Kft. sokat raktároz, a pénzeszközei nagy részét készletekre cseréli, melyet az elmúlt évek növekvő inflációs környezetével magyaráz. Ebben kockázat addig nincs, míg fizetőképes kereslettel rendelkezik, illetve raktározási költségei nem haladják meg a kritikus szintet. A nettó forgótőke forgási sebessége lehet a másik forgási sebességet mérő jelzőszám, mely a társaság értékesítés nettó árbevételét viszonyítja a nettó forgótőkéhez, azaz a nettó forgótőke hányszor fordul meg a vizsgált időszak alatt. A nettó forgótőke állománya általában pozitív, elképzelhető azonban, hogy nulla, vagy negatív értéket vesz fel. Ilyen esetben a nettó forgótőke nem eszköznek, hanem forrásnak minősíthető, így a nettó forgótőke forgási sebessége mutatója nem értelmezhető. Itt a mutató eredményei negatív értéket mutatnak az első két évben, 2021-ben fordul pozitív irányba. A tárgyi eszközök hatékonyság mutatója azt jelzi, hogy egységnyi tárgyi eszköz lekötés átlagosan mennyi árbevételt generált a vizsgált évben. A tárgyi eszköz igényesség a tárgyi eszközök hatékonyságának reciproka, így értékük kéz a kézben alakul. A Ladány Magtár Kft. esetében elmondható, hogy tárgyi eszközeit egyre hatékonyabban használja fel az időszakok között. A munkaerőre számított hasonló mutatók jelzik, hogy egységnyi személyi jellegű ráfordítás mennyi árbevételt eredményezett (munkaerő hatékonyság), illetve, hogy egységnyi árbevétel eléréséhez mennyi személyi jellegű ráfordítás szükséges (munkaerő igényesség). Az értékek extrém mértéket öltenek a munkaerő hatékonyság és igényesség számításakor, melyek megvalósulása a jövőben kétséges, inkább csak a vizsgált évek rendkívüliségéről tájékoztatnak.

8. táblázat: A Ladány Magtár Kft. hatékonysági mutatói a vizsgált években

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Készletek forgási sebessége	337,5%	855,5%	256,4%
Nettó forgótőke forgási sebessége	-712,9%	-1836,2%	3155,7%
Tárgyi eszközök hatékonysága	318,7%	562,7%	641,8%
Tárgyi eszköz igényesség	31,4%	17,8%	15,6%
Munkaerő hatékonyság	17200,2%	8161,8%	19347,6%
Munkaerő igényesség	0,6%	1,2%	0,5%

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

3.4.6. A Ladány Magtár Kft. jövedelmezőségi mutatói

A jövedelmezőség számítása során figyelembe vehető számos számláló és nevező, azonban nincs szükségünk mindegyikre, csak azokat a mutatókat kerülnek bemutatásra, melyek releváns tartalommal rendelkeznek, és a jövedelmezőségre vonatkozóan információval szolgálhatnak a vizsgált vállalkozás esetében. E mutatók esetében választott eredménykategóriát viszonyítunk az eszközök egy csoportjához, alakulásuk az eszközök jövedelemteremtő képességére utal. Hogy mely mutató esetében milyen eredménykategória és eszközcsoport került meghatározásra, arról a dolgozat 9. számú melléklete tájékoztat. Szerencsés alakulást olvashatunk le a jövedelmezőségi mutatókat összefoglaló 9. táblázatról, illetve a 8. ábráról, hiszen összességében növekedéssel jellemezhetők mind. A drasztikus változás az összes mutató esetében annak tudható be, hogy a Ladány Magtár Kft. a 2021-es évre addig nem látott eredményt ért el, így a mutatók számlálója jelentősebb mértékben növekedtek, mint a társaság bármely eszközcsoportja az előző időszakhoz képest.

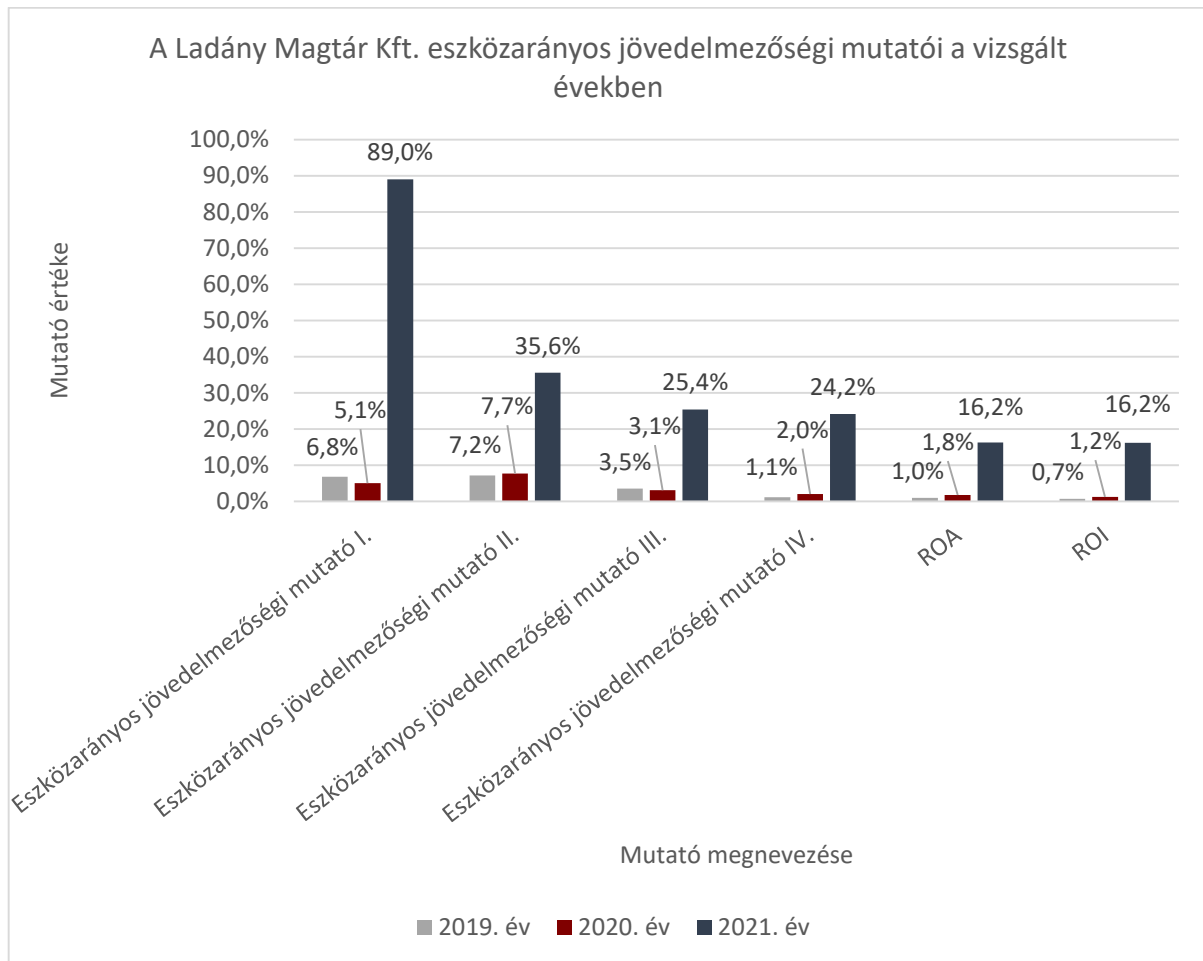
9. táblázat: A Ladány Magtár Kft. eszközarányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I.	6,8%	5,1%	89,0%
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II.	7,2%	7,7%	35,6%
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III.	3,5%	3,1%	25,4%
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV.	1,1%	2,0%	24,2%
ROA	1,0%	1,8%	16,2%
ROI	0,7%	1,2%	16,2%

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

Ezek a mutatók természetesen nemcsak az utólagos elemzés során, hanem a tervezésnél is jól hasznosíthatók, azonban a 2021-es év különleges évnek tekinthető a Ladány Magtár Kft.

bővülése miatt, így a bemutatott növekedés nem feltétlenül mondható fenntarthatónak a következő évekre, így konzervatív tervezés javasolt.

8. ábra: A Ladány Magtár Kft. eszközarányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években

Forrás: saját szerkesztés

Hosszútávon megtartható az eszközarányos jövedelmezőség növekedése, ha a vállalat beruházásokat indít, a tárgyi eszközöket hatékonyan használja fel, illetve további javulásra tesz szert az eredmény kapcsán. Kettőt külön ki szeretnék emelni a számított mutatók közül, mégpedig az eszközarányos adózás előtti eredményt (ROA), valamint az eszközarányos adózott eredményt (ROI), mivel ezek az egyik leggyakoribb eszköz-jövedelmezőségi mutatók a nemzetközi gyakorlatban. Mindkettőnél jól látszik a konzisztens növekedés, de a 2020-ról 2021-re számított érték kiugróan magas, a vállalkozás ebben az évben mondható a legsikeresebbnek (a ROA és ROI mutatók kifejezetten kedvezőnek tekinthetők pozitív irányú, két számjegyű értékek esetén).

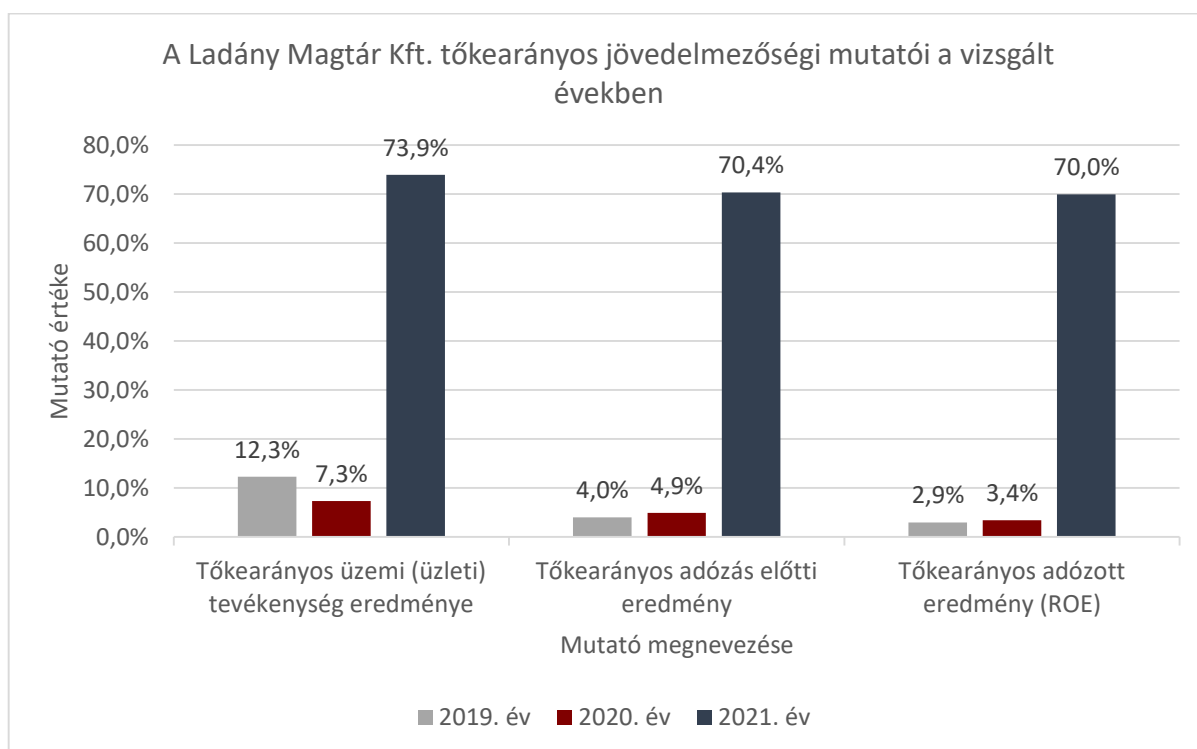
A jövedelmezőségi mutatók közül a következő, a tőkearányos jövedelmezőség fejezi ki azt,

hogy a vállalkozás számára bocsátott tőke (saját tőke) egy egységével mekkora eredményt tudott elérni a vállalkozás. A releváns eredménykategóriák kerültek a tőkearányos jövedelmezőség számításakor is figyelembe véve, ezeket viszonyítottam a saját tőke összegéhez a 2019-es, 2020-as és 2021-es években és szemléltettem a 10. táblázatban és 9. ábrán. A mutatók akkor tekinthetők kedvezőek, ha minél nagyobb értéket sikerül elérniük – minél kevesebb rendelkezésre bocsátott tőkéből minél nagyobb eredmény keletkezik. Alakulásuk a következő:

10. táblázat: A Ladány Magtár Kft. tőkearányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Tőkearányos üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	12,3%	7,3%	73,9%
Tőkearányos adózás előtti eredmény	4,0%	4,9%	70,4%
Tőkearányos adózott eredmény (ROE)	2,9%	3,4%	70,0%

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

9. ábra: A Ladány Magtár Kft. tőkearányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években

Forrás: saját szerkesztés

A fentebb bemutatott három mutató közül egyetlen esetben tapasztalható csökkenés, mégpedig a tőkearányos üzemi (üzleti) tevékenység eredmény esetében a 2020-as évben. Ennek oka, hogy a vizsgált évek közül ebben csökkent az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye, eközben a saját

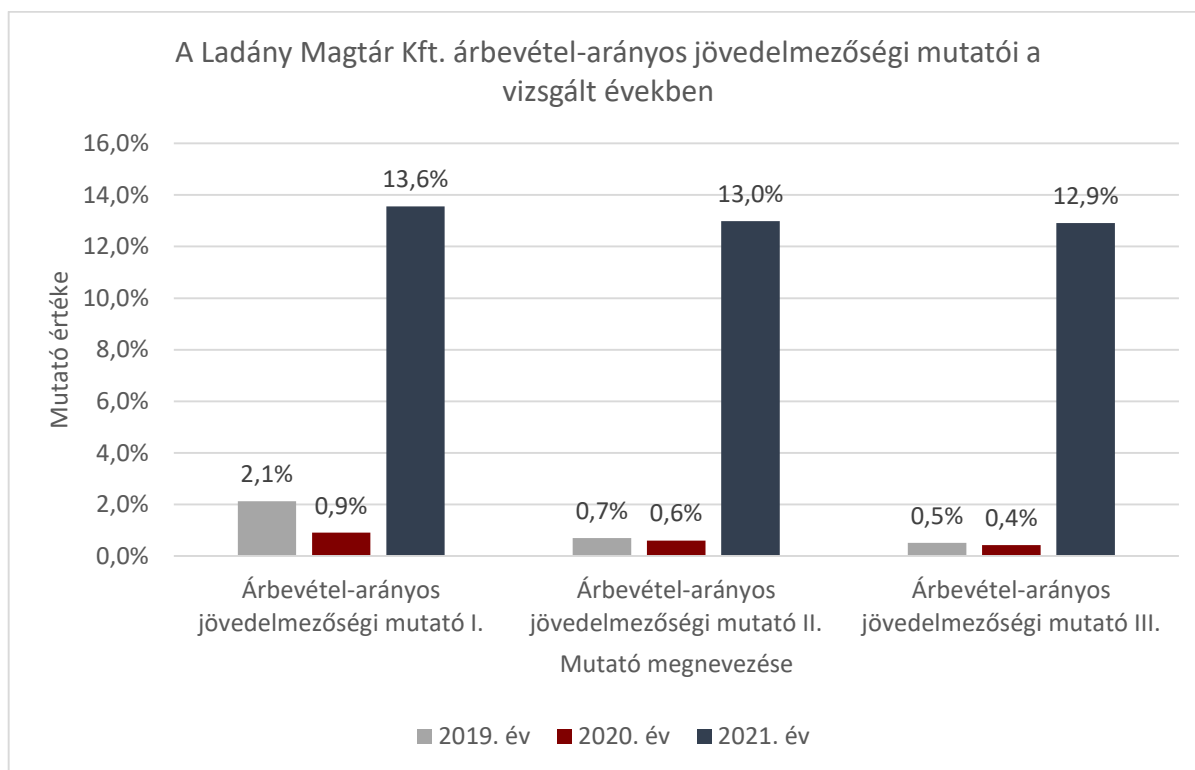
tőke és az egyéb eredménykategóriák is felfelé ívelő tendenciát mutatnak bár eltérő mértékben, de konzisztensen.

Az árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatók esetében is a választott eredménykategóriákkal dolgoztam (11. táblázat és 10. ábra), annyi különbséggel, hogy ezeknél az értékesítés nettó árbevétele és más bevételsorok szolgáltak vetítési alapul.

11. táblázat: A Ladány Magtár Kft. árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutató I.	2,1%	0,9%	13,6%
Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutató II.	0,7%	0,6%	13,0%
Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutató III.	0,5%	0,4%	12,9%

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

10. ábra: A Ladány Magtár Kft. árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években

Forrás: saját szerkesztés

A mutatók számítása által információt kapunk, hogy a Ladány Magtár Kft. kereskedelmi tevékenységből származó nyeresége az értékesítés nettó árbevétele hány százalékát jelenti. Az I., II. és III. mutató értékei a második évre csökkentek, a nettó árbevétel csak kis része realizálódik, az eladott árukészleten túl kicsi az árrés, mely akadályozza a jövedelmezőséget.

Azonban 2021-re jelentősen emelkedik mindhárom mutató, mely kedvező hatású. Az anyagjellegű ráfordítások az árbevétellel arányosan változnak, azonban az eredménykimutatásból látszik, hogy nagyobb nyereséget tudott elérni a vállalkozás az eladott árukészleten – ez a tulajdonosi és ügyvezetési körben bekövetkezett személyi változásoknak, illetve a volatilis piacnak köszönhető. A pénzügyi műveletek bevétele mindhárom vizsgált évben 0, melynek növelésére tett lépések tovább javíthatnák az árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutató II. és III. verzióját, így utolérve az I. számút.

Minden vállalkozás eredményességének alakulásában meghatározó szerepet játszik a munkaerő, ezért élőmunka-arányos jövedelmezőséget is vizsgáltam, melynek eredményei a 12. táblázatban láthatók. A számított mutatók kapcsán az üzemi (üzleti) tevékenység eredménykategóriáját választottam, melyet először az átlagos állományi létszámhoz, majd a bérkötséghez viszonyítottam. Mindkét vetítési alap forrásául a kiegészítő melléklet szolgált, azonban az átlagos állományi létszámon korrekciót végeztem a következők szerint: 2019-ben 0-ról 1-re, 2021-ben 1-2ől 2-re változtattam az adatot, míg 2020-ban változatlanul hagytam az 1 főt. Ennek oka, hogy a kapott mutató még inkább a valóságot modellezzék, hiszen 2019-ben Szakszon Ernő tagként dolgozott a cégben, 2020-ban és 2021-ben alkalmazottként, Bojti Attila pedig tagként 2021-től. A kiegészítő melléklet csak az alkalmazottként bejelentett munkavállalókat részletezi, de attól, hogy a cégben dolgozók nem alkalmazotti jogviszonyban járulnak hozzá az eredményhez, még hozzájárulnak. Ez a hozzájárulás a következő értékekkel írható le:

12. táblázat: A Ladány Magtár Kft. élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években

Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év
Korrigált egy főre jutó üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (eFt/fő)	2 115	1 304	21 916
Bérearányos jövedelmezőségi mutató	440,6%	81,6%	2774,1%

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál alapján saját szerkesztés

A mutatók akkor eredményesek, ha pozitív változás következik be számításuknál. A korrigált egy főre jutó üzemi (üzleti) tevékenység eredménye az első vizsgált évben 2 115 eFt volt, ami a következő évben kedvezőtlen irányba változott, majd a harmadikban extrém javulást figyelhetünk meg. Az élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók körébe sorolhatók azok a mutatószámok is, amelyek képzésénél az egységnyi bériáramlásra jutó eredményt vesszük figyelembe. Ezeknél a mutatóknál is a változás irányát tudjuk értékelni. Így számítható például

bérrányos jövedelmezőség, amely megmutatja, hogy az üzemi (üzleti) tevékenység eredményre mekkora bérköltség jut. A bérrányos jövedelmezőségi mutató szinte megegyezően alakul a korrigált egy főre jutó üzemi (üzleti) tevékenység eredményéhez képest. Nagyon fontos megjegyeznünk, hogy ezek szokatlanul nagy mértékek (még korrigálva is), nem valószínű, hogy fenttartható lehet hosszútávon, csak a vizsgált társaság átmeneti, hirtelen bővülő időszakának tudható be. Hogy milyen hatásokkal és kilátásokkal szembesülhet a jövőben a Ladány Magtár Kft. a számszerűsített mutatók alapján, azt a dolgozat következtetések fejezetében vonom le.

4. Következtetések és javaslatok

A gazdasági elemzés eredményei alapján összességében elmondható, hogy a Ladány Magtár Kft. drasztikus növekedése figyelhető meg a 2019, 2020 és 2021-es vizsgált évek során. Bár a szakirodalom szerint részletezett mezőgazdasági szektor kihívásai, vidék gazdasági lemaradása és az elmúlt évek sokkhatásai arra engednek következtetni, hogy az ehhez a nemzetgazdasági ágazathoz kapcsolódó vállalkozások nehézségekkel küzdenek, a számított mutatók az ellenkezőjét támasztják alá. A forgóeszközök aránya mutató 2021-ben tetőzik a három vizsgált év közül, melynek oka, hogy a vállalkozás további egy bolttal bővült az évben, így a készletei és a vevőkövetelései megnövekedtek, valamint évről évre gyarapodást láthatunk a pénzeszközök részarányában is. Továbbá fedezettségi szempontból is a 2021-es évben nyújt kiemelkedő teljesítményt, hiszen ekkor a befektetett eszközök fedezete eléri a megfelelőnek minősítés határétékét, a nettó forgótőke alakulása alapján pedig egyre nagyobb a pénzügyi stabilitásra szert a három év során. 2021-re jelentősen emelkedik az árbevétel-arányos mutató alapján az eladott árukészleten realizált nyereség, mely szintén kedvező hatású.

A saját kutatás alapján úgy tűnik a választott vállalkozást kevésbé a működésének külső körülményei, sokkal inkább a belső erőforrásai és adottságai határozzák meg. A vizsgált évek közül a 2021. évre értékelt mutatók a leginkább szembetűnők, szokatlanul kedvező hatásokról árulkodnak, mely a Ladány Magtár Kft. működésében bekövetkezett személyi változásoknak és a volatilis piaci mechanizmusok kihasználtságának köszönhető. Fontos megjegyeznünk ugyan, hogy ez a nagymértékű növekedés nem valószínű, hogy fenttartható lehet hosszútávon, csak a vizsgált társaság átmeneti, hirtelen bővülő időszakát tükrözi, valamint időigényes lehet a negatív hatások begyűrűzése is. Így bár a vállalati vezetőség nyitott és optimista hozzáállással rendelkezik, érdemes lehet néhány óvatosabb intézkedést eszközölni. Az élömunka-arányos jövedelmezőségi mutatók körében extrém javulást figyelhattunk meg, mely bár előnyös, a munkaerő aránytalan terhelésére mutat rá. Súlyos mértékben elmaradnak a likviditási mutatók, mely aggodalomra adhat okot, hiszen rövid lejáratú kötelezettségei nőnek az évek során.

Javaslatként a magasabb likviditásra való törekvést fogalmaznám meg a vállalat számára, valamint a munkaerő arányosabb terhelését a fenti mutatószámok alapján. További bővülés esetén amennyiben a számviteli törvényben meghatározott kritériumokat eléri a társaság, fontolóra venném az üzleti év fordulónapjának megváltoztatását, hogy tükrözzék az üzletmenet szezonálisát, illetve a vezetőség számára a külső tanácsadóval, könyvvizsgálóval való konzultálást ajánlanám.

5. Összegzés

A szakdolgozat témája egy választott vállalat tevékenységének értékelése a beszámolók adatainak felhasználása alapján. A Ladány Magtár Kft. szorosan kapcsolódik a mezőgazdasági szektorhoz, ezért a releváns és naprakész szakirodalom áttekintése során arra kerestem a választ, hogy jelenleg milyen kihívásokkal néz szembe az agrárium uniós és hazai szinten. Bemutatásra kerültek továbbá az agráriumot az elmúlt évek során hatványozottan hátráltató sokkhatásokról szóló tanulmányok, valamint ezen felül az kitértem az általam választott társaság működésének körülményeire, jellemzően a vidéki területek adta kedvezőtlen adottságokra. Az elemzés alapjául szolgáló beszámoló követelményeit összegeztem még, melyet fontosnak tartok abból a szempontból, hogy a beszámoló tartalma és közzétételi kötelezettsége törvényileg szabályozott.

Kutatási célom volt, hogy minél alaposabban megismerjem a Ladány Magtár Kft. működését, átfogóbb képet kapjak arról, hogy a szakirodalmi áttekintésben részletezett kihívások milyen hatással van a vizsgált vállalkozásra, tanulmányozásuk fényében pedig a vizsgált vállalkozás hanyatlását feltételeztem az összehasonlítást képző években.

A szakdolgozat kutatási módszertana alapján a beszámoló (mérleg, eredménykimutatás és a kiegészítő melléklet) gazdasági elemzése készült el. Az adatokat különféle közgazdasági mutatók támogatásával vizsgáltam, a vagyoni, továbbá pénzügyi helyzet elemzéséhez szükséges (likviditási, tőkeáttételi, hatékonysági, jövedelmezőségi) mutatókat számítottam a 2019, 2020, továbbá 2021. évre vonatkozóan a minél helytállóbb konklúziók érdekében.

Az eredményekről összességében elmondható, hogy a Ladány Magtár Kft. drasztikus növekedése volt megfigyelhető. A társaságot kevésbé a működésének külső körülményei, sokkal inkább belső erőforrásai határozták meg - a vállalkozás működésében bekövetkezett személyi változások és a volatilis piaci mechanizmusok kihasználtsága. Kiemelésre került azonban, hogy ez valószínűsíthetően egy átmeneti, hirtelen bővülő időszakát tükröz, így a vezetőség felé konzervatív intézkedések ajánlottak.

Javaslatként a magasabb likviditásra való törekvés került megfogalmazásra a Ladány Magtár Kft. számára, valamint a munkaerő arányosabb terhelése. További bővülés esetén amennyiben a meghatározott kritériumokat eléri a társaság, fontolóra lehet venni az üzleti év fordulónapjának megváltoztatását tükrözve az üzletmenet szezonálisát, illetve a vezetőség számára a külső tanácsadóval, könyvvizsgálóval való konzultálás javasolt.

6. Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: A Ladány Magtár Kft. eszközeinek megoszlása a vizsgált években	29
2. táblázat: A Ladány Magtár Kft. forgóeszközeinek megoszlása a vizsgált években	31
3. táblázat: A Ladány Magtár Kft. forrásainak megoszlása a vizsgált	32
4. táblázat: A Ladány Magtár Kft. fedezettségi mutatói a vizsgált években.....	34
5. táblázat: A Ladány Magtár Kft. tőkeszerkezeti mutatói a vizsgált években	35
6. táblázat: A Ladány Magtár Kft. likviditási mutatói a vizsgált években.....	37
7. táblázat: A Ladány Magtár Kft. tőkeáttételi mutatói a vizsgált években	38
8. táblázat: A Ladány Magtár Kft. hatékonysági mutatói a vizsgált években.....	39
9. táblázat: A Ladány Magtár Kft. eszközarányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években	39
10. táblázat: A Ladány Magtár Kft. tőkearányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években	41
11. táblázat: A Ladány Magtár Kft. árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált...	42
12. táblázat: A Ladány Magtár Kft. élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években.....	43

7. Ábrák jegyzéke

1. ábra: A Ladány Magtár Kft. érintett-mátrixa	28
2. ábra: A Ladány Magtár Kft. SWOT-analízise.....	27
3. ábra: A Ladány Magtár Kft. eszközeinek megoszlása a vizsgált években.....	29
4. ábra: A Ladány Magtár Kft. forgóeszközeinek megoszlása a vizsgált években	32
5. ábra: A Ladány Magtár Kft. forrásainak megoszlása a vizsgált években	33
6. ábra: A Ladány Magtár Kft. tőkeszerkezeti mutatói a vizsgált években.....	35
7. ábra: A Ladány Magtár Kft. likviditási mutatói a vizsgált években	37
8. ábra: A Ladány Magtár Kft. eszközarányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években .	40
9. ábra: A Ladány Magtár Kft. tőkearányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években	41
10. ábra: A Ladány Magtár Kft. árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatói a vizsgált években	42

8. Felhasznált irodalom

1. **Adams, E. L., Caccavale, L. J., Smith, D., & Bean, M. K. (2020).** *Food insecurity, the home food environment, and parent feeding practices in the era of COVID-19. Obesity, 28(11), pp. 2056-2063.*
2. **Borzán, A. (2016).** *A vállalkozások számviteli szabályozásának alakulása hazánkban és Romániában. Tanulmánykötet-Vállalkozásfejlesztés a XXI. században VI., pp. 29-38.*
3. **Baranyi, A., József, C., László, P., & Zsuzsanna, S. (2012, April).** *A magyar mezőgazdasági vállalkozások vagyoni, pénzügyi helyzetének elemzése, összehasonlítva az erdőgazdálkodást folytató vállalkozások teljesítményével. In Economists' Forum/Közgazdász Fórum (Vol. 15, No. 105).*
4. **Béhm, I. (1998).** *Gazdasági-pénzügyi ismeretek. Perfekt Kiadó.*
5. **Boda, Gy. (2020).** *Mosolygörbe: csapda vagy lehetőség? Munkaügyi Szemle, 2020/2. szám, pp. 14-22.*
6. **Chikán, A. (2008).** *Vállalatgazdaságtan. Aula Kiadó.*
7. **Cserényi, D., Czakó, K., Reizinger, Z., & Veisz, Á. (2022).** *Ágazatok klímakockázata. Köz-gazdaság-Review of Economic Theory and Policy, 17(4), pp. 55-80.*
8. **Deák, Z. (2022).** *Az ukrajnai konfliktus hosszútávú hatásai az élelmiszerellátás biztonságára = Long-term Effects of the Conflict in Ukraine on Food Security. GRADUS, 9(2).*
9. **Demeter, K. (2009).** *Szolgáltatások versenyképességének elemzése vállalati példák alapján. Vezetéstudomány-Budapest Management Review, 40(3), 29-37.*
10. **Freeman, R. E. (1984).** *Stakeholder management: framework and philosophy. Pitman, Mansfield, MA.*
11. **Hamza, E. (2022).** *A generációváltás akadályai és ösztönzői a magyar mezőgazdaságban. GAZDÁLKODÁS, 66(1), pp. 3-27.*
12. **PRIVÓCZKI, I. Z. (2019).** *FIATAL GAZDÁK FÖLDHÖZJUTÁSI LEHETŐSÉGE KÖZVETLEN ÉS A KÖZVETETT AGRÁRTÁMOGATÁSOK TÜKRÉBEN. 5. LOGISZTIKA A DÉL-ALFÖLDÖN, pp. 62.*
13. **Jakobs, Otto H., Oestreicher, A. (2000).** *Mérlegelemzés. Kossuth Kiadó. ISBN 963-09-4161-9.*

14. **Jámbor, A., Borda, Á., Mamuzsics, D. E., Maró, Z. M., Mizik, T., Molnár, E. M. & Török, Á.** (2022). Foglalkoztatáspolitikai kihívások a magyar mezőgazdaságban és élelmiszeriparban. *Világpolitika és a Közgazdaságtan*, 1(2), pp. 36-39.
15. **Kis, K.** (2011). A vidék és a vidéki térségek meghatározásának európai vonatkozásai (történeti áttekintés az Európai Bizottság új város-vidék tipológiája apropóján). *Jelenkori társadalmi és gazdasági folyamatok*, 6(1-2), pp. 105-112.
16. **Kiss, G.** (2022). A MEZŐGAZDASÁG 2022. ÉVI TELJESÍTMÉNYÉNEK I. ELŐREJELZÉSE.
17. **Koós, B.** (2022). Agrárfoglalkoztatás a COVID árnyékában.
18. **Lennert, J., & Farkas, J. Z.** (2019). Az utolsó majd lekapcsolja a villanyt? A magyar vidék jövője különböző demográfiai forgatókönyvek tükrében. In III. Gazdálkodás és Menedzsment Tudományos Konferencia: Versenyképesség és innováció. Kecskemét, Magyarország, 2018. szeptember 27–28. (pp. 77-83). Neumann János Egyetem.
19. **Mezei, K., & Gombkötő, N.** (2022). A COVID-19 hatása a hazai élelmiszergazdaságra. *The Impact of COVID-19 on the Domestic Food Economy. ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI STRATÉGIAI FÜZETEK. GAZDASÁG-RÉGIÓ-TÁRSADALOM: TÉRGAZDASÁGTANI ÉS ÜZLETI KUTATÁSOK LEKTORÁLT TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA*, 19(1), pp. 99-110.
20. **Paár, D., Ambrus, R. A., & Szóka, K.** (2021). Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján.
21. **Palinkó, É., Szabó, M.** (2006). *Vállalati pénzügyek*. Typotex Kiadó.
22. **Penne, T., & Goedemé, T.** (2021). Can low-income households afford a healthy diet? Insufficient income as a driver of food insecurity in Europe. *Food Policy*, 99, 101978.
23. **Popp, J., & Oláh, J.** (2022). Feláldozzák-e a zöld célokat az energia-és élelmiszerbiztonság oltárán? Will Green Targets Be Sacrificed on the Altar of Energy and Food Security?. *MAGYAR TUDOMÁNY: A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA FOLYÓIRATA*, 183(10), pp. 1297-1306.
24. **dr. Sallai, Cs.** (2021). Számviteli alapelvek. *Számviteli tanácsadó*, 22021/8-9.
25. **Dr. Siklósi, Á.-Veress, A.** (2011). *Pénzügyi számvitel II. A beszámolóképzés*. Perfekt Kiadó.
26. **Siklósi, Á., Veress, A.** (2014). *Könyvvezetés és beszámolóképzés*. Saldo Kiadó.

27. **Sipiczki, Z., Bareith, T., & Varga, J. (2019).** *A magyarországi agrárszektor egyéni gazdasági jövedelmezőségének alakulása 2013 és 2015 között. Statisztikai Szemle, 97(1), pp. 72-89.*
28. **Szálteleki, P., Pupos, T., & Szabó, G. (2018).** *A pénzügyi elemzés és a hatályos számviteli elszámolások összefüggései. GAZDÁLKODÁS: Scientific Journal on Agricultural Economics, 62(80-2019-042), pp. 487-511.*
29. **Taghizadeh-Hesary, F., Rasoulinezhad, E., & Yoshino, N. (2019).** *Energy and food security: Linkages through price volatility. Energy policy, 128, pp. 796-806.*
30. **Dr. Takács, A. (2008).** *Beszámolóképzés és – elemzés. PTE ÁOK Nyomda.*
31. **Toki, A. (2020).** *Normál üzleti év vagy eltérő üzleti év?*
32. **Tóth, A., Szabó, S., Kálmán, B. G., & Poór, J. (2021).** *A foglalkoztatottság alakulása a magyar gazdaság szektoraiban a COVID-19 járvány következtében. Új Munkaügyi Szemle, 2(1), pp. 2-22.*
33. **UNICEF. (2021).** *The state of food security and nutrition in the world 2021.*
34. **Valkó, G., Kincses, Á., & Kovács, I. (2022).** *A mezőgazdasági termelő gazdaságok fennmaradását valószínűsítő tényezők a 2010 és 2020 közötti mezőgazdasági termelés vizsgálata alapján. Probability factors for the survival of agricultural holdings based on an examination of agricultural production between 2010 and 2020. STATISZTIKAI SZEMLE, 100 (9), pp. 854-872.*
35. **GURL, E. (2017).** *SWOT analysis: a theoretical review.*
36. **Hatályos jogszabályok gyűjteménye. 2000. évi C. törvény a számvitelről.**
37. **Hatályos jogszabályok gyűjteménye. 2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról.**
38. **Központi Statisztikai Hivatal. (2019).** *Munkaerőpiaci helyzetkép 2014-2018.*
39. **KSH, 3.1.4. A bruttó hozzáadott érték értéke és megoszlása nemzetgazdasági áganként (1995-).**
40. **KSH, 5.1.3. A foglalkoztatottak száma nemzetgazdasági szektorok szerint (2008-).**
41. **KSH, 6.2.1.1. A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása (2006-)**
42. **KSH, 6.2.1.11. Munkanélküliségi ráta (2000-).**

9. Mellékletek

1. számú melléklet: A Ladány Magtár Kft. 2020. évi mérlege (kivonat)

A cég elnevezése: LADÁNY MAGTÁR KFT
Nyilvántartási száma: 15-09-080948
Adószáma: 24651291-2-15

Pénznem: HUF
Pénzegység: ezer

2020. január 01. - 2020. december 31. időszakra vonatkozó
Általános üzleti évet záró Egyszerűsített éves beszámoló

MÉRLEGE, Sztv. szerinti "A" változattal

Sorszám	Tételsor elnevezése	Előző üzleti év adatai *	Lezárt üzleti év(ek)re vonatkozó módosítások **	Tárgyévi adatok
001.	Eszközök (aktívák)			
002.	A. Befektetett eszközök	31 086		25 658
003.	I. Immateriális javak	0		0
004.	II. Tárgyi eszközök	31 086		25 658
005.	III. Befektetett pénzügyi eszközök	0		0
006.	B. Forgóeszközök	39 670		23 657
007.	I. Készletek	29 358		16 877
008.	II. Követelések	9 560		5 465
009.	III. Értékpapírok	0		0
010.	IV. Pénzeszközök	752		1 315
011.	C. Aktív időbeli elhatárolások	0		0
012.	Eszközök (aktívák) összesen	70 756		49 315
013.	Források (passzívák)			
014.	D. Saját tőke	17 188		17 795
015.	I. Jegyzett tőke	3 000		3 000
016.	II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke	0		0
017.	III. Tőketartalék	0		0
018.	IV. Eredménytartalék	13 683		14 188
019.	V. Lekötött tartalék	0		0
020.	VI. Értékelési tartalék	0		0
021.	VII. Adózott eredmény	505		607
022.	E. Céltartalékok	0		0
023.	F. Kötelezettségek	53 568		31 007
024.	I. Hátrасorolt kötelezettségek	0		0
025.	II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	0		0
026.	III. Rövid lejáratú kötelezettségek	53 568		31 007
027.	G. Passzív időbeli elhatárolások	0		513
028.	Források (passzívák) összesen	70 756		49 315

* Előző üzleti év adatai: Az Sztv. szerinti összehasonlíthatóság biztosított. (kitöltést végző által rögzített adatok)

** Lezárt üzleti év(ek) módosítása: Nem

A közzétett adatok könyvvizsgálattal nincsenek alátámasztva.

Készült: 2023. március 18. (12:35:10)

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 18. § (6) bekezdése értelmében az eredeti példány megőrzési ideje: 2031. január 20.

i A beszámoló az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat (IM Csz) online beszámoló készítő programjával, a beküldő által megadott adatok alapján került előállításra. Az IM Csz a közzétett adatok megbízhatóságáért, valóságtartalmáért, jogszerűségéért felelősséget nem vállal.

A kiadmány az IM CSz online rendszeréből letöltött dokumentum. A szolgáltatott adatok a kibocsátás időpontjában (2023. 03. 18. 12:35:10) megegyeznek az elektronikus irattárban tárolt adatokkal.

2. számú melléklet: A Ladány Magtár Kft. 2020. évi eredménykimutatása (kivonat)

A cég elnevezése: LADÁNY MAGTÁR KFT
Nyilvántartási száma: 15-09-080948
Adószáma: 24651291-2-15

Pénznem: HUF
Pénzegység: ezer

2020. január 01. - 2020. december 31. időszakra vonatkozó
Általános üzleti évet záró Egyszerűsített éves beszámoló

EREDMÉNYKIMUTATÁSA, Összköltség eljárással

Sorszám	Tételsor elnevezése	Előző üzleti év adatai *	Lezárt üzleti év(ek)re vonatkozó módosítások **	Tárgyévi adatok
001.	I. Értékesítés nettó árbevétele	99 073		144 382
002.	II. Aktivált saját teljesítmények értéke	0		0
003.	III. Egyéb bevételek	421		332
004.	IV. Anyagjellegű ráfordítások	91 224		136 007
005.	V. Személyi jellegű ráfordítások	576		1 769
006.	VI. Értécsökkenési leírás	5 428		5 428
007.	VII. Egyéb ráfordítások	151		206
008.	A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	2 115		1 304
009.	VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	0		0
010.	IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	1 427		435
011.	B. Pénzügyi műveletek eredménye	-1 427		-435
012.	C. Adózás előtti eredmény	688		869
013.	X. Adófizetési kötelezettség	183		262
014.	D. Adózott eredmény	505		607

* Előző üzleti év adatai: Az Sztv. szerinti összehasonlíthatóság biztosított. (kitöltést végző által rögzített adatok)

** Lezárt üzleti év(ek) módosítása: Nem

A közzétett adatok könyvvizsgálattal nincsenek alátámasztva.

Készült: 2023. március 18. (12:35:10)

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 18. § (6) bekezdése értelmében az eredeti példány megőrzési ideje: 2031. január 20.

A beszámoló az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat (IM Csz) online beszámoló készítő programjával, a beküldő által megadott adatok alapján került előállításra. Az IM Csz a közzétett adatok megbízhatóságáért, valóságtartalmáért, jogszerűségéért felelősséget nem vállal.

A kiadmány az IM Csz online rendszeréből letöltött dokumentum. A szolgáltatott adatok a kibocsátás időpontjában (2023. 03. 18. 12:35:10) megegyeznek az elektronikus irattárban tárolt adatokkal.

5 / 5 oldal

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál

3. számú melléklet: A Ladány Magtár Kft. 2021. évi mérlege (kivonat)

A cég elnevezése: LADÁNY MAGTÁR KFT
Nyilvántartási száma: 15-09-080948
Adószáma: 24651291-2-15

Pénznem: HUF
Pénzegység: ezer

2021. január 01. - 2021. december 31. időszakra vonatkozó

Általános üzleti évet záró Egyszerűsített éves beszámoló

MÉRLEGE, Sztv. szerinti "A" változattal

Sorszám	Tételsor elnevezése	Előző üzleti év adatai *	Lezárt üzleti év(ek)re vonatkozó módosítások **	Tárgyévi adatok
001.	Észközök (aktívák)			
002.	A. Befektetett eszközök	25 658		49 259
003.	I. Immateriális javak	0		0
004.	II. Tárgyi eszközök	25 658		49 259
005.	III. Befektetett pénzügyi eszközök	0		0
006.	B. Forgóeszközök	23 657		207 555
007.	I. Készletek	16 877		123 288
008.	II. Követelések	5 465		70 249
009.	III. Értékpapírok	0		0
010.	IV. Pénzeszközök	1 315		14 018
011.	C. Aktív időbeli elhatárolások	0		0
012.	Észközök (aktívák) összesen	49 315		256 814
013.	Források (passzívák)			
014.	D. Saját tőke	17 795		59 277
015.	I. Jegyzett tőke	3 000		3 000
016.	II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke	0		0
017.	III. Tőketartalék	0		0
018.	IV. Eredménytartalék	14 188		-26 705
019.	V. Lekötött tartalék	0		41 500
020.	VI. Értékelési tartalék	0		0
021.	VII. Adózott eredmény	607		41 482
022.	E. Céltartalékok	0		0
023.	F. Kötelezettségek	31 007		197 423
024.	I. Hátrasorolt kötelezettségek	0		0
025.	II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	0		0
026.	III. Rövid lejáratú kötelezettségek	31 007		197 423
027.	G. Passzív időbeli elhatárolások	513		114
028.	Források (passzívák) összesen	49 315		256 814

* Előző üzleti év adatai: Az Sztv. szerinti összehasonlíthatóság biztosított. (kitöltést végző által rögzített adatok)

** Lezárt üzleti év(ek) módosítása: Nem

A közzétett adatok könyvvizsgálattal nincsenek alátámasztva.

Készült: 2023. március 18. (12:35:23)

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 18. § (6) bekezdése értelmében az eredeti példány megőrzési ideje: 2032. február 28.

A beszámoló az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat (IM Csz) online beszámoló készítő programjával, a beküldő által megadott adatok alapján került előállításra. Az IM Csz a közzétett adatok megbízhatóságáért, valóságtartalmáért, jogszerűségéért felelősséget nem vállal.

A kiadvány az IM Csz online rendszeréből letöltött dokumentum. A szolgáltatott adatok a kibocsátás időpontjában (2023. 03. 18. 12:35:23) megegyeznek az elektronikus irattárban tárolt adatokkal.

4 / 5 oldal

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál

4. számú melléklet: A Ladány Magtár Kft. 2021. évi eredménykimutatása (kivonat)

A cég elnevezése: LADÁNY MAGTÁR KFT
Nyilvántartási száma: 15-09-080948
Adószáma: 24651291-2-15

Péznem: HUF
Pénzegység: ezer

2021. január 01. - 2021. december 31. időszakra vonatkozó
Általános üzleti évet záró Egyszerűsített éves beszámoló
EREDMÉNYKIMUTATÁSA, Összköltség eljárással

Sorszám	Tételsor elnevezése	Előző üzleti év adatai *	Lezárt üzleti év(ek)re vonatkozó módosítások **	Tárgyévi adatok
001.	I. Értékesítés nettó árbevétele	144 382		316 140
002.	II. Aktivált saját teljesítmények értéke	0		0
003.	III. Egyéb bevételek	332		7 194
004.	IV. Anyagjellegű ráfordítások	136 007		267 862
005.	V. Személyi jellegű ráfordítások	1 769		1 634
006.	VI. Értékcsökkenési leírás	5 428		6 773
007.	VII. Egyéb ráfordítások	206		3 234
008.	A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	1 304		43 831
009.	VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	0		0
010.	IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	435		2 127
011.	B. Pénzügyi műveletek eredménye	-435		-2 127
012.	C. Adózás előtti eredmény	869		41 704
013.	X. Adófizetési kötelezettség	262		222
014.	D. Adózott eredmény	607		41 482

* Előző üzleti év adatai: Az Sztv. szerinti összehasonlíthatóság biztosított. (kitöltést végző által rögzített adatok)

** Lezárt üzleti év(ek) módosítása: Nem

A közzétett adatok könyvvizsgálattal nincsenek alátámasztva.

Készült: 2023. március 18. (12:35:23)

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 18. § (6) bekezdése értelmében az eredeti példány megőrzési ideje: 2032. február 28.

A beszámoló az Igazságügyi Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat (IM Csz) online beszámoló készítő programjával, a beküldő által megadott adatok alapján került előállításra. Az IM Csz a közzétett adatok megbízhatóságáért, valóságtartalmáért, jogszerűségéért felelősséget nem vállal.

A kiadmány az IM Csz online rendszeréből letöltött dokumentum. A szolgáltatott adatok a kibocsátás időpontjában (2023. 03. 18. 12:35:23) megegyeznek az elektronikus irattárban tárolt adatokkal.

5 / 5 oldal

Forrás: Elektronikus Beszámoló Portál

5. számú melléklet: A Ladány Magtár Kft. mérlegadatainak és a vagyoni helyzetének elemzése során felhasznált mutatószámok képletei (saját szerkesztés)

$$\text{Befektetett eszközök aránya} = \frac{\text{Befektetett eszközök}}{\text{Eszközök összesen}}$$

$$\text{Forgóeszközök aránya} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Eszközök összesen}}$$

$$\text{Aktív időbeli elhatárolások aránya} = \frac{\text{Aktív időbeli elhatárolások}}{\text{Eszközök összesen}}$$

$$\text{Készletek részaránya} = \frac{\text{Készletek}}{\text{Forgóeszközök}}$$

$$\text{Követelések részaránya} = \frac{\text{Követelések}}{\text{Forgóeszközök}}$$

$$\text{Pénzeszközök részaránya} = \frac{\text{Pénzeszközök}}{\text{Forgóeszközök}}$$

$$\text{Saját tőke aránya} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források összesen}}$$

$$\text{Céltartalékok aránya} = \frac{\text{Céltartalékok}}{\text{Források összesen}}$$

$$\text{Kötelezettségek aránya} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Források összesen}}$$

$$\text{Passzív időbeli elhatárolások aránya} = \frac{\text{Passzív időbeli elhatárolások}}{\text{Források összesen}}$$

$$\text{Befektetett eszközök fedezete} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Befektetett eszközök}}$$

$$\text{Nettó forgótőke} = \text{Saját tőke} + \text{Hátrasorolt kötelezettségek} + \text{Hosszú lejáratú kötelezettségek} - \text{Befektetett eszközök}$$

$$\text{Tőkeellátottság} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források}}$$

$$\text{Tőkefeszültség} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Saját tőke}}$$

$$\text{Saját tőke-jegyzett tőke aránya} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Jegyzett tőke}}$$

6. számú melléklet: A Ladány Magtár Kft. hatékonysági mutatóinak képletei (saját szerkesztés)

$$\text{Likviditási ráta} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$\text{Likviditási gyorsráta} = \frac{\text{Forgóeszközök} - \text{Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$\text{Pénzhányad mutató} = \frac{\text{Pénzeszközök} + \text{Értékpapírok}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$\text{Hitelfedezettségi mutató} = \frac{\text{Követelések}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$\text{Eladósodottság foka} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Eszközök összesen}}$$

$$\text{Készletek forgási sebessége} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Készletek}}$$

$$\text{Nettó forgótőke forgási sebessége} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Nettó forgótőke}}$$

$$\text{Tárgyi eszközök hatékonysága} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Tárgyi eszközök}}$$

$$\text{Tárgyi eszköz igényesség} = \frac{\text{Tárgyi eszközök}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}$$

$$\text{Munkaerő hatékonyság} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Személyi jellegű ráfordítások}}$$

$$\text{Munkaerő igényesség} = \frac{\text{Személyi jellegű ráfordítások}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}$$

7. számú melléklet: A Ladány Magtár Kft. jövedelmezőségi mutatóinak képletei (saját szerkesztés)

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I.} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Immateriális javak + Tárgyi eszközök}}$$

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II.} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Készletek}}$$

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III.} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Immateriális javak + Tárgyi eszközök + Készletek}}$$

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV.} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Befektetett eszközök + Készletek}}$$

$$\text{ROA} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Eszközök összesen}}$$

$$\text{ROI} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Eszközök összesen}}$$

$$\text{Tőkearányos üzemi (üzleti) tevékenység eredménye} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Saját tőke}}$$

$$\text{Tőkearányos adózás előtti eredmény} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Saját tőke}}$$

$$\text{Tőkearányos adózott eredmény (ROE)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}}$$

$$\text{Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutató I.} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele + Egyéb bevételek}}$$

$$\text{Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutató II.} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele + Egyéb bevételek + Pénzügyi műveletek bevételei}}$$

$$\text{Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutató III.} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele + Egyéb bevételek + Pénzügyi műveletek bevételei}}$$

$$\text{Korrigált egy főre jutó üzemi (üzleti) tevékenység eredménye} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Létszám (korrigált)}}$$

$$\text{Bérearányos jövedelmezőségi mutató} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Béreköltség}}$$

10. Függelékek

HALLGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott Szakszon Dóra, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Szent István Campus, vidékfejlesztési agrármérnöki alapképzés nappali/levelező tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy szakdolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: 2023.05.02.

Hallgató

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Szakszon Dóra

A Hallgató Neptun kódja: FQ1SQB

A dolgozat címe: A Ladány Magtár Kft. tevékenységének értékelése a beszámoló adatai alapján

A megjelenés éve: 2023

A konzulens tanszék neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlant állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023.05.02.

Hallgató aláírása

KONZULENSI NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot záróvizsgán történő védelemre javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: 2023.05.02.

Belső konzulens

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

A Ladány Magtár Kft. tevékenységének értékelése a beszámoló adatai alapján

Szakszon Dóra

Vidékfejlesztési agrármérnöki alapképzés, levelező tagozat
Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Belső témavezető: Dr. Bringye Bernadett, egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

A szakdolgozat témája egy választott vállalat tevékenységének értékelése a beszámoló adatainak felhasználása alapján. A Ladány Magtár Kft. szorosan kapcsolódik a mezőgazdasági szektorhoz, ezért a szakirodalom áttekintése során arra kerestem a választ, hogy jelenleg milyen kihívásokkal néz szembe az agrárium. Bemutatásra kerültek továbbá a mezőgazdaságot az elmúlt évek során hátráltató sokkhatásokról szóló tanulmányok, valamint ezen felül az kitértem az általam választott társaság működésének körülményeire, jellemzően a vidéki területek adta adottságokra. A szakirodalom részeként az elemzés alapjául szolgáló beszámoló követelményeit összegeztem még.

Kutatási célom volt, hogy minél alaposabban megismerjem a Ladány Magtár Kft. működését, átfogóbb képet kapjak arról, hogy az aktuális kihívások milyen hatással van a vizsgált vállalkozásra, ezek fényében a vállalkozás hanyatlását feltételeztem az összehasonlítást képző években.

A szakdolgozat kutatási módszertana alapján a beszámoló gazdasági elemzése készült el. Az adatokat közgazdasági mutatók támogatásával vizsgáltam, a vagyoni, továbbá pénzügyi helyzet elemzéséhez szükséges (likviditási, tőkeáttételi, hatékonysági, jövedelmezőségi) mutatókat számítottam a 2019, 2020 és 2021. évre vonatkozóan a pontos konklúziók érdekében.

Az eredményekről összességében elmondható, hogy a Ladány Magtár Kft. növekedése volt megfigyelhető. Kevésbé működésének külső körülményei, sokkal inkább belső erőforrásai határozták meg – a személyi változások és a volatilis piaci mechanizmusok kihasználása. Kiemelésre került azonban, hogy ez valószínűsíthetően egy átmeneti, hirtelen bővülő időszakát tükröz, így a vezetőség felé konzervatív intézkedések ajánlottak.

Javaslatként a magasabb likviditásra való törekvés került megfogalmazásra a Ladány Magtár Kft. számára, valamint a munkaerő arányosabb terhelése. További bővülés esetén amennyiben a meghatározott kritériumokat eléri a társaság, fontolóra lehet venni az üzleti év fordulónapjának megváltoztatását tükrözve az üzletmenet szezonálisitását, illetve a vezetőség számára a külső tanácsadóval, könyvvizsgálóval való konzultálás javasolt.